

Briuselis, 2022 m. gegužės 30 d.
(OR. fr, en)

9377/22

LIMITE

JAI 703
FRONT 206
MIGR 151
COVID-19 104
SAN 280
TRANS 309
CODEC 768
COMIX 250

Tarpinstitucinė byla:
2021/0428(COD)

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso – Bendro požiūrio parengimas

- 2021 m. gruodžio 14 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas)¹, ir kartu pateikė poveikio vertinimą².
- Pasiūlymas yra susijęs su platesniais patobulinimais, kuriais siekiama Šengeno erdvę padaryti stipresnę ir atsparesnę ir pagerinti bendrą Šengeno erdvės valdymą; vienas iš jų – vertinimo ir stebėsenos, kaip taikoma Šengeno *acquis*, mechanizmo peržiūros reglamentas³, kurį Tarybos paprašyta galutinai patvirtinti darbotvarkės A punktu 2022 m. birželio 9–10 d. TVR tarybos posėdyje.

¹ COM(2021) 428 final.

² SWD(2021) 462 final.

³ Dok. 8130/22.

3. Pasiūlymas peržiūrėti Šengeno sienų kodeksą grindžiamas keturiomis pagrindinėmis kryptimis. Pirma, juo sustiprinamos teisinės priemonės, kuriomis valstybės narės gali naudotis kovodamos su migrantų instrumentalizavimu prie Sąjungos išorės sienų. Antra, rengiant šią peržiūrą atsižvelgiama į COVID-19 krizės metu įgytą patirtį ir siekiama sukurti tvirtesnį teisinį pagrindą priemonėms, kuriomis nustatomi apribojimai prie išorės sienų sveikatos krizės atveju, nustatant Europos lygmens sistemą. Trečia, kalbant apie vidaus sienas, siūlomomis naujomis nuostatomis siekiama skatinti naudoti alternatyvias priemones, visų pirma orientuotas į didesnę techninių priemonių naudojimą. Visų pirma šia peržiūra sukuriamas naujas neteisėtai ES esančių asmenų perdavimo tarp valstybių narių mechanizmas. Be to, Komisija pasiūlė iš dalies pakeisti 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/115 dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (Grąžinimo direktyvą), kad valstybės narės galėtų peržiūrėti savo readmisijos susitarimus arba derėtis dėl naujų tokių susitarimų⁴. Galiausiai ir ketvirta, šia peržiūra reaguojama į tebesitęsiančias grėsmes Šengeno erdvėje, modernizuojant vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ir pratęsimo sistemą ir nustatant naujas judėjimo laisvės apsaugos garantijas, o 28 straipsnyje sukuriamas naujas specialus mechanizmas, pagal kurį koordinuojamos vidaus sienų kontrolės atnaujinimo priemonės, taikytinos tuomet, kai didelė grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui daro poveikį kelioms valstybėms narėms ir kelia pavojų bendram Šengeno erdvės veikimui.
4. Su pasiūlymu susijęs darbas dalyvaujant asocijuotosioms valstybėms Taryboje buvo pradėtas pirmininkaujant Slovėnijai, 2021 m. gruodžio 14 d. Sienų darbo grupės posėdyje. Pirmininkaujant Prancūzijai diskusijos buvo tęsiamos aštuoniuose darbo grupės posėdžiuose ir dviejuose patarėjų TVR klausimais posėdžiuose⁵.

⁴ OL L 348, 2008 12 24, p. 98–107.

⁵ Europos Parlamentas pranešėja paskyrė Sylvie Guillaume (S&D, FR).

Šis darbas Tarybos parengiamuosiuose forumuose leido patobulinti tekstą, visų pirma:

- paaiškinant instrumentalizavimo sąvoką: buvo supaprastinta apibrėžtis ir tekstas papildytas nuostatomis dėl veiksmų, kurių valstybės narės gali imtis tokiu atveju. Taip pat atsižvelgta į ypatingą Kipro padėtį;
- 21a straipsniu atsižvelgiant į valstybių narių prašymą suteikti lankstumo, kiek tai susiję su kelionių ir su sveikata susijusiais apribojimais, kurie gali būti taikomi prie išorės sienų, kartu atsižvelgiant į nacionalinę kompetenciją sveikatos srityje. Pirmininkaujančios valstybės narės pasiūlytame kompromisiniame tekste numatyta galimybė būtinų kelionių kategorijas apibrėžti iš naujo kiekvienos krizės atveju, kartu užtikrinant, kad būtų išlaikytas į būtinas keliones vykstančių asmenų kategorijų principas. Be to, valstybės narės gali nustatyti griežtesnius su sveikata susijusius apribojimus, jei jie nekenkia Šengeno erdvės veikimui. Aiškiau išdėstytos nuostatos dėl tranzitu vykstančių asmenų, taip pat dėl pasienio regionų;
- 23a straipsnyje paaiškinant, kokias atvejais taikytina perdavimo tarp valstybių narių procedūra (patikslintas su policijos bendradarbiavimu susijęs kriterijus), ir aiškiai nustatant savanorišką šios procedūros, kuri yra dvišalio bendradarbiavimo dalis, taikymo pobūdį.

5. Kalbant apie vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ir pratęsimo sistemą, Komisijos pasiūlymu siekiama atsižvelgti į tebesitęsiančias grėsmes, su kuriomis gali susidurti valstybės narės, kartu sustiprinant procesines apsaugos priemones. Siekdama užtikrinti, kad šios priemonės būtų imamasi tik kraštutiniu atveju, pirmininkaujanti valstybė narė ypač daug dėmesio skyrė minėtų apsaugos priemonių sustiprinimui, tuo tikslu:

- nustatydamą objektyvesnius kriterijus ir motyvus, kuriais valstybės narės remtųsi atnaujinamos ir pratęsdamos kontrolę, visų pirma valstybėms narėms nustatydamą reikalavimą pateikti rizikos vertinimą. Kartu su numatytu valstybių narių įsipareigojimų, susijusių su pagrindimu, laipsnišku išdėstymu einant laikui, tai leis Komisijai griežčiau vertinti kontrolės būtinumą ir proporcingumą;

- nustatydamą, kad valstybių narių tarpusavio konsultacijos yra privalomos, jei konsultacijos organizuojamos valstybių, kurioms daromas tiesioginis poveikis, prašymu;
- nustatydamą, kad Komisija privalo pateikti nuomonę, kai kyla abejonių dėl atnaujinimo ar pratęsimo būtinumo arba proporcingumo. Ši nuomonė bet kuriuo atveju turi būti pateikiama praėjus dvylikai mėnesių;
- užtikrindama, kad vykdant tokią kontrolę būtų tinkamai atsižvelgiama į ypatingą pasienio regionų padėtį.

6. ES Teisingumo Teismo didžiosios kolegijos sprendimu sujungtose bylose C-368/20 ir C-369/20⁶, priimtu paskelbus Komisijos pasiūlymą, patvirtinama, kad Šengeno sienų kodekse vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ir pratęsimo bendrą sistemą turi apibrėžti teisėkūros institucijos. Turi būti užtikrinta teisinga pusiausvyra tarp, viena vertus, laisvo asmenų judėjimo ir, kita vertus, būtinybės užtikrinti viešąją tvarką valstybėse narėse ir jų vidaus saugumą. Be to, galimybė atnaujinti vidaus sienų kontrolę yra laisvo judėjimo principo išimtis, kuri turi būti aiškinama siaurai.

Pirmininkaujanti valstybė narė, atsižvelgdama į šį sprendimą, užtikrino, kad būtų nustatyta geresnė nuostatų sistema. Nors pagal Komisijos pasiūlyme pateiktą 27a straipsnio 5 dalį buvo numatyta galimybė vidaus sienų kontrolę vykdyti neribotą laiką, pirmininkaujanti valstybė narė pasiūlė šias nuostatas taikyti tik esant rimtoms išskirtinėms situacijoms, taip pat gerokai sugriežtinti rizikos vertinimą, kuris turi būti pateiktas kartu su pranešimu dėl papildomo pratęsimo 6 mėnesiams. Be to, kompromisiniame pasiūlyme numatyta, kad Komisija turi pateikti rekomendaciją, kurioje būtų nustatyti veiksmai ir sąlygos siekiant panaikinti kontrolę, kai tik kyla susirūpinimas dėl būtinumo ir proporcingumo. Jeigu valstybė narė nurodo, kad ji yra priversta toliau vykdyti kontrolę pasibaigus šiam laikotarpiui, ji turi nurodyti datą, nuo kurios tokia kontrolė bus panaikinta. Kad būtų įsitikinama šios priemonės būtinumu ir proporcingumu, turės būti atliekamos reguliarios peržiūros, įrodančios, kad jos imtasi kaip kraštutinės priemonės.

⁶ 2022 m. balandžio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimas sujungtose bylos C-368/20 ir C-369/20, ECLI:EU:C:2022:298.

7. Nuolatinių atstovų komiteto prašoma išnagrinėti šio pranešimo priede išdėstytą kompromisinio teksto projektą, kad 2022 m. birželio 10 d. Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos posėdyje būtų galima priimti⁷ bendrą požiūrį dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso.

⁷ Pirminės redakcijos teksto pakeitimai pažymėti **pusjuodžiu šriftu ir pabraukti** arba pažymėti simboliu [...]. Be to, pakeitimai, palyginti su naujausiomis redakcijomis (dok. 9008/22 ir 9223/22), pažymėti pilka spalva.

2021/0428 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 77 straipsnio 2 dalies b ir e punktus ir 79 straipsnio 2 dalies c punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) pagal Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 3 straipsnio 2 dalį Sąjunga yra laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė be vidaus sienų kontrolės, kurioje laisvas asmenų judėjimas užtikrinamas kartu taikant atitinkamas išorės sienų kontrolės, prieglobsčio, imigracijos ir nusikalstamumo prevencijos bei kovos su juo priemonės;
- (2) 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/399 (Šengeno sienų kodeksas)¹ nustatytos taisyklės, reglamentuojančios asmenų judėjimą į erdvę be vidaus sienų kontrolės (toliau – Šengeno erdvė) ir iš jos, taip pat judėjimą tarp Šengeno erdvei priklausančių valstybių narių;

¹ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (OL L 77, 2016 3 23, p. 1).

- (3) pastaraisiais metais Šengeno erdvė susidūrė su precedento neturinčiais sunkumais, kurie dėl savo pobūdžio buvo būdingi ne vienos valstybės narės teritorijai. Šie sunkumai parodė, kad viešosios tvarkos ir saugumo išsaugojimas Šengeno erdvėje yra bendra atsakomybė, reikalaujanti valstybių narių bei Sąjungos lygmens bendrų ir koordinuotų veiksmų. Jie taip pat atkreipė dėmesį į galiojančių taisyklių, kuriomis reglamentuojamas Šengeno erdvės veikimas prie išorės ir vidaus sienų, spragas ir poreikį sukurti stipresnę ir patikimesnę sistemą, kad būtų galima veiksmingiau reaguoti į sunkumus, su kuriais susiduria Šengeno erdvė;
- (4) išorės sienų kontrolė svarbi ne tik valstybei narei, prie kurios išorės sienų ji vykdoma, bet ir visoms vidaus sienų kontrolę panaikinusioms valstybėms narėms ir visai Sąjungai. Valstybės narės privalo užtikrinti aukštus savo išorės sienų valdymo standartus, be kita ko, stiprindamos sienos apsaugos pareigūnų, policijos, muitinės ir kitų atitinkamų institucijų bendradarbiavimą. Sąjunga jas aktyviai remia teikdama finansinę paramą per agentūras, visų pirma Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas, ir valdydama Šengeno vertinimo mechanizmą. Reikia sugriežtinti išorės sienoms taikomas taisykles, kad būtų galima geriau reaguoti į naujus sunkumus, pastaruoju metu iškilusius prie išorės sienų;
- (4a) **Europos integruotą sienų valdymą, grindžiamą keturių pakopų patekimo kontrolės modeliu, sudaro priemonės trečiosiose šalyse, pavyzdžiui, pagal bendrą vizų politiką taikomos priemonės, kartu su kaimyninėmis trečiosiomis šalimis taikomos priemonės, sienų kontrolės priemonės prie išorės sienų, rizikos analizė, taip pat Šengeno erdvėje ir gražinimo srityje taikomos priemonės. Sienų kontrolė, įskaitant priemones, kuriomis siekiama palengvinti teisėtą sienos kirtimą, yra itin svarbi Europos integruoto sienų valdymo dalis. Siekiant užkirsti kelią tarpvalstybiniam nusikalstamumui prie išorės sienų, visų pirma neteisėtam migrantų gabenimui, prekybai žmonėmis ir terorizmui, ir jį nustatyti, valstybės narės kartu su Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra turėtų įgyvendinti Europos integruotą sienų valdymą, grindžiamą keturių pakopų patekimo kontrolės modeliu;**

- (5) dėl COVID-19 pandemijos padidėjo poreikis Sąjungai būti geriau pasirengusiai reaguoti į krizines situacijas prie išorės sienų, susijusias su epidemiją galinčiomis sukelti ligomis, kurios kelia grėsmę visuomenės sveikatai. COVID-19 pandemija parodė, kad dėl grėsmių visuomenės sveikatai gali prireikti vienodų taisyklių, susijusių su trečiųjų šalių piliečių kelionių į Europos Sąjungą apribojimais. Nenuoseklių ir skirtingų priemonių taikymas prie išorės sienų tokioms grėsmėms šalinti daro neigiamą poveikį visos Šengeno erdvės veikimui, mažina nuspėjamumą keliautojams iš trečiųjų šalių ir kenkia tarpusavio ryšiams su žmonėmis trečiosiose šalyse. Siekiant parengti Šengeno erdvę būsimoms panašaus masto problemoms, susijusioms su grėsmėmis visuomenės sveikatai, būtina sukurti naują mechanizmą, kuris turėtų leisti laiku priimti ir panaikinti suderintas priemones Sąjungos lygmeniu. Naujoji procedūra prie išorės sienų turėtų būti taikoma susidariusi situacijai, kai **kvla grėsmė visuomenės sveikatai dėl** epidemiją sukelti galinčios infekcinės ligos, kaip **laikydamosi** Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro **rekomendacijų ir atsižvelgdama į kompetentingų nacionalinių institucijų** [...] **pateikta informacija nustatė** [...] Komisija. Šis mechanizmas turėtų papildyti procedūras, kurias siūloma nustatyti pasiūlyme dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai², visų pirma paskelbus ekstremaliąją visuomenės sveikatos situaciją, taip pat peržiūrėtus Europos ligų kontrolės centro įgaliojimus³;
- (6) šiame mechanizme turėtų būti numatyta, kad Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, priima reglamentą, kuriuo nustatomi **laikini** kelionių apribojimai, įskaitant atvykimo apribojimus **ir minimalius laikinus su sveikata susijusius apribojimus** [...], ir jų panaikinimo sąlygos. Atsižvelgiant į politiškai opų tokių priemonių, susijusių su teise įvažiuoti į valstybių narių teritoriją, pobūdį, įgyvendinimo įgaliojimai turėtų būti suteikti Tarybai, kad ji, remdamasi Komisijos pasiūlymu, priimtų tokį reglamentą;

² COM(2020)727.

³ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 851/2004, steigiantis Europos ligų prevencijos ir kontrolės centrą, COM(2020) 726.

- (7) pažymėtina, kad, laikantis taikytinų įsipareigojimų pagal Sąjungos ir tarptautinę teisę, Sąjungos piliečiams ir trečiųjų šalių piliečiams, kurie pagal Sąjungos bei jos valstybių narių ir tų trečiųjų šalių susitarimus naudojami laisvo judėjimo teisėmis, lygiavertėmis Sąjungos piliečių teisėmis, taip pat atitinkamiems jų šeimos nariams visada turėtų būti leidžiama atvykti į Sąjungą. Sąjungos gyventojams taip pat visada turėtų būti leidžiama grįžti į Sąjungą, **visų pirma į valstybę narę, kurioje jie teisėtai gyvena**. Akte turėtų būti nustatyti minimalūs laikini su sveikata susiję apribojimai, kurie gali būti taikomi šiems asmenims. **Kalbant apie teisėtai Airijoje gyvenančius trečiųjų šalių piliečius, valstybės narės turėtų [...] abipusiškumo pagrindu leisti tiems gyventojams grįžti į Airiją tranzitu per valstybių narių teritoriją. Airijos prašoma suderinti savo nacionalinę politiką su kelionių į Europos Sąjungą apribojimais.** Akte turėtų būti pateikti visi būtini elementai, užtikrinantys, kad kelionių apribojimai būtų veiksmingi, tikslingi, nediskriminaciniai ir proporcingi kintančiai epidemiologinei padėčiai. Jame turėtų būti **apibrėžtos [...] i būtina kelionę vykstančių** asmenų, kurių kelionėms turėtų būti netaikomi atvykimo apribojimai, kategorijos **ir nustatytos sąlygos, kuriomis išimties tvarka šiems keliautojams gali būti taikomi kelionių apribojimai. Šios kategorijos turėtų apimti, [...] pavyzdžiui, [...] sveikatos priežiūros specialistus, tarpvalstybinius darbuotojus, transporto sektoriaus darbuotojus, diplomatus ar kitus tarptautinius darbuotojus, tranzitu vykstančius keleivius, keleivius, keliaujančius dėl neatidėliotinų šeiminių priežasčių, jūrininkus, tarptautinės apsaugos prašančius trečiųjų šalių piliečius, sezoninius darbuotojus, studentus ir aukštos kvalifikacijos darbuotojus, kurių darbas yra būtinas ekonominiu, visuomenės ir saugumo požiūriu ir negali būti atidėtas arba atliktas užsienyje.** Kaip papildoma arba alternatyvi nuostata, akte turėtų būti [...] **nustatytos** geografinės vietovės arba trečiosios šalys, iš kurių keliaujant gali būti taikomos konkrečios priemonės, **ir apibrėžta procedūra, pagal kurią būtų periodiškai peržiūrima padėtis ir kelionių apribojimai,** remiantis objektyvia metodika ir taikytiniais kriterijais, kurie visų pirma turėtų apimti epidemiologinę padėtį. Akte galėtų būti nurodytos sąlygos, kuriomis gali būti leidžiama keliauti, pavyzdžiui, testavimas, karantinas, saviizoliacija ar kitos tinkamos priemonės, pavyzdžiui, reikalavimas užpildyti keleivio buvimo vietos anketą arba kitą kontaktų atsekimo priemonę, visų pirma atsižvelgiant į visas Sąjungos sistemas, sukurtas siekiant sudaryti sąlygas keliauti saugiomis sąlygomis, pavyzdžiui, skaitmenines sertifikavimo sistemas. Kai tikslinga, šia priemone taip pat galėtų būti sukurtas mechanizmas, leidžiantis imtis papildomų priemonių, jei epidemiologinė padėtis vienoje ar keliose geografinėse vietovėse labai pablogėtų;

- (7a) kelionių į Europos Sąjungą apribojimų veiksmingumas priklauso nuo vienodu taisyklių taikymo trečiosioms šalims ir trečiųjų šalių piliečiams. Įgyvendinimo reglamentu taikant vienodas taisykles, turėtų būti užtikrinta visuomenės sveikatos apsauga ir taip išsaugotas erdvės be vidaus sienų kontrolės veikimas. Valstybės narės galėtų patvirtinti griežtesnius laikinus su sveikata susijusius ir kitus susijusius apribojimus, nei nustatyti įgyvendinimo reglamente, su sąlyga, kad tokie apribojimai nedaro neigiamo poveikio erdvės be vidaus sienų kontrolės veikimui. Tokios priemonės gali apimti kelionių į kitus regionus arba trečiąsias šalis, kuriems netaikomas įgyvendinimo reglamentas, apribojimus, jei jie grindžiami nacionaliniu rizikos vertinimu ir yra proporcingi. Be to, valstybės narės gali patvirtinti kelionių apribojimus, jei Tarybos įgyvendinimo reglamentas nebus priimtas. Įgyvendinimo reglamente turėtų būti atsižvelgta į užjūrio šalių ar teritorijų, nurodytų SESV 355 straipsnio 2 dalyje ir išvardytų jos II priede, specifinę padėtį;
- (7b) Tarybos įgyvendinimo reglamento, kuriuo nustatomi laikini kelionių apribojimai, taikymo laikotarpiu ir taikant šio reglamento 6 straipsnyje nustatytas atvykimo sąlygas, atvykti turėtų būti leidžiama tik tiems trečiųjų šalių piliečiams, kuriems netaikomi atvykimo apribojimai ir kurie atitinka kitas su sveikata susijusias atvykimo sąlygas, numatytas įgyvendinimo reglamente;
- (7c) ES piliečių ir jų šeimos narių, taip pat į būtiną kelionę vykstančių asmenų kategorijoms priklausančių asmenų tranzitui ES viduje turėtų būti netaikomi laikini su sveikata susiję kelionių apribojimai, kad jie galėtų pasiekti savo galutinę kelionės tikslo vietą. Laikini su sveikata susiję apribojimai, jeigu jie yra nustatomi, turėtų būti taikomi atvykus į galutinę kelionės tikslo vietą;
- (8) taip pat būtina sugriežtinti Sąjungos teisės taisykles ir apsaugos priemonės, kad valstybės narės galėtų greitai imtis veiksmų ir pasipriešinti migrantų instrumentalizavimui. Toks migrantų instrumentalizavimas turėtų būti suprantamas kaip situacija, kai trečioji šalis arba nevalstybinis subjektas [...] skatina arba palengvina trečiųjų šalių piliečių [...] judėjimą link išorės sienų arba į valstybę narę [...] siekdami destabilizuoti Sąjungą [...] arba valstybę narę, [...] jei dėl tokių veiksmų [...] gali kilti pavojus esminėms [...] valstybės narės funkcijoms, įskaitant [...] viešosios tvarkos palaikymą arba jos nacionalinio saugumo užtikrinimą;

- (9) migrantų instrumentalizavimas gali reikšti situacijas, kai trečioji šalis **arba nevalstybinis subjektas** [...] skatina arba palengvina neteisėtą trečiųjų šalių piliečių keliavimą į [...] teritoriją, kad jie pasiektų valstybių narių išorės sieną, tačiau taip pat gali reikšti [...] [...] trečiojoje šalyje jau esančių trečiųjų šalių piliečių neteisėto keliavimo skatinimą ar palengvinimą. Migrantų instrumentalizavimas taip pat gali reikšti, kad nustatomos prievartos priemonės, kurios taikomos siekiant užkirsti kelią trečiųjų šalių piliečiams išvykti iš migrantus instrumentalizuojančios trečiosios šalies pasienio zonų kita kryptimi nei per valstybę narę. **Situacijos, kai nevalstybiniai subjektai yra susiję su organizuotu nusikalstamumu, visų pirma su neteisėtu žmonių gabenimu, turėtų būti nelaikomos migrantų instrumentalizavimu, kai nėra siekiama destabilizuoti Sąjungą arba valstybę narę. Be to, humanitarinės pagalbos operacijos turėtų būti nelaikomos migrantų instrumentalizavimu, kai nėra siekiama destabilizuoti Sąjungą arba valstybę narę;**
- (9a) **kalbant apie Kiprą, 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 866/2004 dėl režimo pagal Stojimo akto 10 protokolo 2 straipsnį numatomos specialios taisyklės, taikomos linijai, skiriančiai Kipro Respublikos teritorijas, kurias Kipro Respublikos Vyriausybė veiksmingai kontroliuoja, ir teritorijas, kurių Kipro Respublikos Vyriausybė veiksmingai nekontroliuoja. [...] N[...]ors ši linija nėra išorės siena, tai reiškia, [...] kad situacija, kai trečioji šalis arba nevalstybinis subjektas skatina arba palengvina trečiųjų šalių piliečių judėjimą siekiant kirsti tą liniją, turėtų būti laikoma migrantų instrumentalizavimu;**
- (10) Sąjunga turėtų sutelkti visas savo turimas diplomatinės, finansinės ir veiklos priemones, kad paremtų valstybes nares, susiduriančias su migrantų instrumentalizavimu. Sąjungos arba atitinkamos valstybės narės diplomatinėms pastangoms turėtų būti teikiama pirmenybė sprendžiant migrantų instrumentalizavimo reiškinių problemą. Kai tinkama, tai gali būti papildyta Sąjungos nustatytais ribojamosiomis priemonėmis;
- (11) be šių priemonių, taip pat būtina dar labiau sugriežtinti dabartines išorės sienų kontrolės ir sienų stebėjimo taisykles. Siekiant dar labiau padėti valstybėms narėms, susiduriančioms su migrantų instrumentalizavimu, Reglamentu (ES) XXX/XXX papildomos sienų kontrolės taisyklės, numatant konkrečias priemones prieglobsčio ir grąžinimo srityje, kartu gerbiant atitinkamų asmenų pagrindines teises, visų pirma užtikrinant pagarbą teisei į prieglobstį ir teikiant reikiamą JT agentūrų ir kitų atitinkamų organizacijų pagalbą;

- (12) valstybės narės gali, visų pirma migrantų instrumentalizavimo atveju arba susidarius kitoms ekstremaliosioms situacijoms prie išorės sienos [...], kuo labiau apriboti eismą per sieną laikinai uždarydamos kai kuriuos sienos perėjimo punktus arba apriboti jų darbo valandas [...]. Nustatant tokius apribojimus turėtų būti visapusiškai atsižvelgiama į Sąjungos piliečių, trečiųjų šalių piliečių, kuriems suteikta teisė laisvai judėti pagal tarptautinį susitarimą, ir trečiųjų šalių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai pagal nacionalinę ar Sąjungos teisę arba turi ilgalaikes vizas, taip pat atitinkamų jų šeimos narių teises. Uždarius tam tikrą sienos perėjimo punktą, tokioms kategorijoms priklausančys asmenys turėtų naudotis kitu sienos perėjimo punktu, kuris tebėra atidarytas. Be to, valstybės narės gali, visų pirma migrantų instrumentalizavimo atveju, [...] kai trečiųjų šalių piliečiai mėgina masiškai prasiveržti per sieną naudodami [...] smurtines priemones, [...] imtis būtinų priemonių [...] saugumui ir teisėtškai užtikrinti. [...] Tokie apribojimai ir priemonės [...] turėtų būti taikomi taip, kad būtų laikomasi išipareigojimų, susijusių su galimybe gauti tarptautinę apsaugą, visų pirma negrąžinimo principo;
- (12a) nedarant poveikio galimybei imtis priemonių pagal šį reglamentą migrantų instrumentalizavimo kontekste, atitinkama valstybė narė turėtų [...] atsižvelgti į tai, ar Europos Vadovų Taryba pripažino, kad Sąjunga arba viena ar daugiau jos valstybių narių susiduria su migrantų instrumentalizavimo atveju;
- (13) Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra padeda valstybėms narėms įgyvendinti išorės sienų valdymo veiklos aspektus, įskaitant keitimąsi informacija, įrangos tiekimą, nacionalinių sienų apsaugos pareigūnų gebėjimų stiprinimą ir mokymą, tikslinę informaciją ir rizikos analizę, taip pat nuolatinio korpuso dislokavimą. Nauji Agentūros įgaliojimai suteikia daug galimybių remti sienų kontrolės veiklą, įskaitant tikrinimo ir grąžinimo operacijas, taip pat skubios pasienio pagalbos ir (arba) grąžinimo pagalbos teikimą atitinkamos priimančiosios valstybės narės prašymu ir jos teritorijoje;

- (14) pagal Reglamento (ES) 2019/1896 41 straipsnio 1 dalį Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros vykdomasis direktorius turi rekomenduoti valstybei narei prašyti Agentūros inicijuoti, vykdyti ar koreguoti Agentūros paramą, kad būtų sprendžiami nustatytų grėsmių ir sunkumų prie išorės sienų klausimai, jei tenkinamos toje nuostatoje nustatytos sąlygos. Visų pirma Agentūros paramos poreikis gali paaiškėti tais atvejais, kai Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra atliko specialų pažeidžiamumo vertinimą, susijusį su migrantų instrumentalizavimu. Vykdomasis direktorius, remdamasis pažeidžiamumo vertinimo rezultatais arba kai vienam ar daugiau išorės sienos ruožų nustatytas kritinio poveikio lygis ir atsižvelgdamas į atitinkamus valstybės narės nenumatytų atvejų plano elementus, Agentūros rizikos analizę ir Europos padėties vaizdo sistemos analizės lygmenį, rekomenduoja susijusiai valstybei narei prašyti Agentūros inicijuoti, vykdyti ar koreguoti Agentūros paramą pagal Reglamento (ES) 2019/1896 41 straipsnio 1 dalį. Šie vykdomojo direktoriaus įgaliojimai nedaro poveikio bendrai paramai, kurią Agentūra gali teikti valstybėms narėms;
- (15) be to, migrantų instrumentalizavimo atveju atitinkama valstybė narė turėtų sustiprinti sienų kontrolę, be kita ko, atitinkamai taikydama papildomas neteisėto sienos kirtimo prevencijos priemonės ir panaudodama papildomus išteklius bei technines priemonės, kad būtų užkirstas kelias neteisėtam sienos kirtimui. Tokios techninės priemonės galėtų apimti šiuolaikines technologijas, įskaitant bepiločius orlaivius ir judesio jutiklius, taip pat mobilius dalinius ir, kai tinkama, visų rūšių stacionarią ir mobilią infrastruktūrą [...]. Tokių techninių priemonių, ypač bet kokių technologijų, kuriomis galima rinkti asmens duomenis, naudojimas turi būti pagrįstas ir vykdomas pagal aiškiai apibrėžtas nacionalinės teisės nuostatas;
- (16) Komisija gali priimti įgyvendinimo aktą [...] dėl bendrų minimaliųjų sienų stebėjimo standartų, [...] atsižvelgdama į sienų rūšį (sausumos, jūros ar oro), kiekvienam išorės sienos ruožui pagal Reglamento (ES) 2019/1896 34 straipsnį priskiriamą poveikio lygį ir kitus svarbius veiksnius, pavyzdžiui, geografines vpatybes ir konkretų atsaką į migrantų instrumentalizavimo atvejus;
- (17) erdvėje be vidaus sienų kontrolės asmenims turėtų būti suteikta galimybė laisvai ir saugiai judėti tarp valstybių narių. Šiuo atžvilgiu reikia patikslinti, kad vidaus sienų kontrolės draudimas nedaro poveikio valstybių narių kompetencijai vykdyti patikrinimus savo teritorijoje, taip pat ir prie jų vidaus sienų kitais nei sienų kontrolės tikslais. Visų pirma turėtų būti paaiškinta, kad nacionalinės kompetentingos institucijos, įskaitant sveikatos ar teisėsaugos institucijas, iš esmės ir toliau gali atlikti patikrinimus pagal nacionalinėje teisėje numatytus viešuosius įgaliojimus;

- (18) nors vidaus sienų kontrolės draudimas taikomas ir lygiaverčio poveikio patikrinimams, kompetentingų institucijų atliekami patikrinimai turėtų būti nelaikomi lygiaverčiais patikrinimams kertant sieną, jei jų tikslas nėra sienų kontrolė, jei jie grindžiami bendra kompetentingų institucijų informacija ir patirtimi, susijusiomis su galimomis grėsmėmis visuomenės saugumui ar viešajai tvarkai, įskaitant atvejus, kai jais siekiama kovoti su **nelegalia migracija** [...] ir su tarpvalstybiniais nusikaltimais, susijusiais su neteisėta migracija, jei šie patikrinimai yra organizuojami ir vykdomi taip, kad juos galima aiškiai atskirti nuo sistemingų asmenų patikrinimų prie išorės sienų, jei jie atliekami transporto mazguose, pavyzdžiui, uostuose, traukinių ar autobusų stotyse ir oro uostuose, **taip pat krovinių terminaluose** arba tiesiogiai keleivinio transporto priemonėse, ir jei jie pagrįsti rizikos **vertinimu** [...];
- (19) nors neteisėtos migracijos srautai savaime turėtų būti nelaikomi grėsme viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, dėl jų gali prireikti papildomų priemonių Šengeno erdvės veikimui užtikrinti;
- (20) kovojant su nelegalia **migracija** [...] ir tarpvalstybiniu nusikalstamumu, susijusiu su **nelegalia** [...] migracija, pavyzdžiui, prekyba žmonėmis, neteisėtu migrantų gabenimu ir dokumentų klastojimu bei kitų formų tarpvalstybiniu nusikalstamumu, visų pirma galėtų būti taikomos priemonės, kurios leistų patikrinti asmenų tapatybę, pilietybę ir gyventojo statusą, su sąlyga, kad tokie patikrinimai būtų nesisteminiai ir atliekami remiantis rizikos **vertinimu** [...];
- (21) šiuolaikinės eismo stebėjimo technologijos, naudojamos visų pirma greitkeliuose ir kituose svarbiuose valstybių narių nustatytuose keliuose, gali būti itin svarbios kovojant su grėsmėmis viešajai tvarkai ar vidaus saugumui. Vidaus sienų kontrolės draudimas neturėtų būti suprantamas kaip kliūtis teisėtai vykdyti policijos ar kitus viešuosius įgaliojimus atlikti patikrinimus vidaus pasienio zonose. Tai apima patikrinimus panaudojant priežiūros ir stebėsenos technologijas, kurios paprastai naudojamos teritorijoje arba grindžiamos rizikos vertinimu siekiant užtikrinti vidaus saugumą. Todėl tokių technologijų naudojimas patikrinimams atlikti turėtų būti nelaikomas lygiaverčiu sienų kontrolei;
- (22) kad tokios technologijos būtų veiksmingos, sienos kirtimo keliais vietose turėtų būti galima taikyti proporcingus greičio apribojimus;
- (23) draudimas vykdyti vidaus sienų kontrolę neturėtų riboti kituose Sąjungos teisės aktuose numatytų patikrinimų vykdymo. Todėl šiame reglamente numatytos taisyklės turėtų nedaryti poveikio taikomoms taisyklėms dėl keleivių duomenų patikrinimo atitinkamose duomenų bazėse prieš atvykimą;

- (24) būtina užtikrinti, kad patikrinimai, kuriuos valstybės narės atlieka naudodamosi nacionaline kompetencija, ir toliau būtų visiškai suderinami su erdve be vidaus sienų kontrolės. Remiantis Teisingumo Teismo praktika, kuo daugiau požymių, kad valstybių narių pasienio zonose atliekami patikrinimai yra lygiaverčiai sienų kontrolei, atsižvelgiant į tokių patikrinimų tikslą, jų taikymo teritoriją ir galimus skirtumus, palyginti su patikrinimais, atliekamais likusioje atitinkamos valstybės narės teritorijos dalyje, tuo didesnis poreikis nustatyti griežtas ir išsamias taisykles bei apribojimus, kuriais apibrėžiamos valstybių narių naudojimosi savo policijos įgaliojimais pasienio zonoje sąlygos;

(24a) valstybių narių kompetentingų institucijų naudojimas policijos ar kitais viešaisiais įgaliojimais savo teritorijoje, be kita ko, savo pasienio zonose, turėtų nedaryti neproporcingo poveikio judėjimo per vidaus sienas sklandumui, visu pirma dėl pernelyg ilgo laukimo laiko. [...] Pasirengusios dialogui ir bendradarbiavimui, valstybės narės turėtų [...] informuoti kaimyninę valstybę narę apie savo veiksmus, visu pirma tais atvejais, kai manoma, kad veiksmas gali padaryti didesnį poveikį tarpvalstybiniam eismui;

- (25) reikia imtis priemonių siekiant kovoti su neteisėtai šalyje esančių trečiųjų šalių piliečių neteisėtu judėjimu erdvėje be vidaus sienų kontrolės. Siekiant sustiprinti Šengeno erdvės veikimą, valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė imtis papildomų kovos su neteisėtu judėjimu tarp valstybių narių ir neteisėtu buvimu priemonių. Kai valstybės narės nacionalinės teisėsaugos institucijos, **kompetentingoms institucijoms vykdant [...] patikrinimus pagal [...] dvišalio bendradarbiavimo sistemą, kurie gali visu pirma apimti [...] bendrą policijos patruliavimą,** [...] pasienio [...] **zonose** sulaiko neteisėtai šalyje esančius trečiųjų šalių piliečius, tos institucijos turėtų turėti galimybę nesuteikti tokiems asmenims teisės atvykti į jų teritoriją arba joje pasilikti ir galimybę perduoti juos valstybei narei, iš kurios jie atvyko. **Siekiant išsaugoti ir skatinti daugiašalį valstybių narių policijos bendradarbiavimą, taip pat įtraukiami kompetentingų institucijų pagal daugiašalio bendradarbiavimo sistemą atliekami patikrinimai.** Savo ruožtu valstybė narė, iš kurios asmuo atvyko tiesiogiai, turėtų būti įpareigota priimti sulaikytus trečiųjų šalių piliečius. **Perdavimas turėtų būti netaikomas asmenims, kurie pateikia tarptautinės apsaugos prašymą, arba asmenims, kuriuos valstybė narė gali atsiimti Reglamento (ES) Nr. 604/2013 24 straipsnyje nustatytomis sąlygomis;**

- (26) procedūra, pagal kurią valstybė narė gali perduoti sulaikytus neteisėtai jos teritorijoje esančius trečiųjų šalių piliečius į valstybę narę, iš kurios asmuo atvyko tiesiogiai, turėtų būti vykdoma sparčiai, tačiau taikant apsaugos priemones ir visapusiškai laikantis pagrindinių teisių ir Chartijos 21 straipsnyje įtvirtinto nediskriminavimo principo, kad būtų užkirstas kelias rasiniam profiliavimui. Institucijoms turėtų būti suteikta galimybė patikrinti susijusią informaciją apie atitinkamų asmenų judėjimą, kurią jos gali iškart gauti. Tokią informaciją gali sudaryti objektyvūs elementai, kurie leistų valdžios institucijoms padaryti išvadą, kad asmuo neseniai išvyko iš kitos valstybės narės, pavyzdžiui, turimi dokumentai, įskaitant kvitus ar sąskaitas faktūras, liudijantys, kad asmuo neseniai atvyko iš kitos valstybės narės. Trečiųjų šalių piliečiams, kuriems taikoma perdavimo procedūra, turėtų būti raštu pateiktas motyvuotas sprendimas. Nors sprendimas turėtų būti nedelsiant vykdytinas, trečiosios šalies piliečiui turėtų būti užtikrinta veiksminga teisių gynimo priemonė, kad jis galėtų apskųsti sprendimą dėl perdavimo arba prašyti jį peržiūrėti. Ši teisių gynimo priemonė neturėtų sustabdyti sprendimo vykdymo;
- (27) šiame reglamente numatyta perdavimo procedūra **yra neprivaloma ir** turėtų nedaryti poveikio esamai valstybių narių galimybei grąžinti neteisėtai šalyje esančius trečiųjų šalių piliečius pagal dvišalius susitarimus ar nuostatas, nurodytus Direktyvos 2008/115/EB (toliau – Grąžinimo direktyva) 6 straipsnio 3 dalyje, jei tokie asmenys aptinkami ne prie [...] pasienio [...] **zonų**. Siekiant palengvinti tokių susitarimų taikymą ir padėti siekti tikslo apsaugoti erdvę be vidaus sienų [...] **kontrolės**, valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė sudaryti naujus susitarimus arba susitarti dėl naujų nuostatų ir atnaujinti esamus susitarimus ar nuostatas. Komisijai turėtų būti pranešta apie visus tokius naujų susitarimų ar nuostatų pakeitimus ar atnaujinimus. Jei valstybė narė atsiima trečiosios šalies pilietį pagal šiame reglamente numatytą procedūrą arba dvišalį susitarimą ar nuostatą, atitinkama valstybė narė turėtų priimti sprendimą grąžinti pagal Grąžinimo direktyvą. [...] Siekiant užtikrinti šiame reglamente numatytų naujų procedūrų ir galiojančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo taisyklių suderinamumą, būtina tikslingai pakeisti Grąžinimo direktyvos 6 straipsnio 3 dalį. **Tai nedaro poveikio 6 straipsnio 2 dalies taikymui;**
- (28) išimtiniais atvejais, siekiant pašalinti grėsmes Šengeno erdvei, valstybėms narėms gali prireikti imtis priemonių prie vidaus sienų. Valstybės narės ir toliau yra kompetentingos nustatyti, ar reikia laikinai atnaujinti arba pratęsti sienų kontrolę. Pagal galiojančias taisykles vidaus sienų kontrolės atnaujinimas numatytas tais atvejais, kai ribotą laiką vienoje valstybėje narėje yra didelė grėsmė vidaus saugumui ar viešajai tvarkai. Didelę grėsmę viešajai tvarkai ar vidaus saugumui visų pirma gali sukelti terorizmas ir organizuotas nusikalstamumas, didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos arba didelio masto ar daug dėmesio sulaukiantys tarptautiniai renginiai, pavyzdžiui, sporto, prekybos ar politiniai renginiai;

- (29) be to, didelė grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui taip pat gali kilti dėl didelio masto neteisėto trečiųjų šalių piliečių [...] judėjimo tarp valstybių narių, kai dėl to susidaro situacija, kelianti dideli spaudimą bendriems atsakingų nacionalinių tarnybų ištekliams ir pajėgumams, ir kitų šiame reglamente numatytų priemonių nepakanka tokiems srautams ir judėjimui suvaldyti. Todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę remtis objektyvia ir kiekybine informacija apie neteisėtą judėjimą, jei ji yra prieinama, ypač kai ją reguliariai rengia kompetentingos Sąjungos agentūros pagal savo atitinkamus įgaliojimus. Valstybei narei turėtų būti suteikta galimybė pasinaudoti agentūrų pateikta informacija, kad įrodytų išskirtinį rizikos vertinime nustatytos neteisėto judėjimo keliamos grėsmės pobūdį ir šiuo pagrindu pateisintų vidaus sienų kontrolės atnaujinimą, kaip kraštutinę priemonę;
- (30) nors veiksmai Sąjungos lygmeniu numatyti tais atvejais, kai grėsmės pobūdį lemia ilgalaikiai dideli trūkumai prie išorės sienų, nėra Sąjungos masto mechanizmo, kuris būtų taikomas tais atvejais, kai Šengeno erdvėje kilusi didelė grėsmė vidaus saugumui ar viešosios politikos sričiai daro poveikį kelioms [...] valstybėms narėms ir dėl to kyla pavojus tinkamam Šengeno erdvės veikimui. Šią spragą reikėtų užpildyti įdiegiant naują Šengeno erdvės apsaugos mechanizmą, kurį taikant būtų galima priimti suderintus sprendimus, kad būtų apsaugoti asmenų, turinčių teisę naudotis erdve be vidaus sienų kontrolės, interesai, kuo labiau padidinant taikomų priemonių veiksmingumą ir kartu kuo labiau sumažinant jų neigiamą šalutinį poveikį;
- (31) naujasis Šengeno erdvės apsaugos mechanizmas turėtų sudaryti sąlygas Tarybai pagal Komisijos pasiūlymą priimti sprendimą, kuriuo leidžiama atnaujinti arba pratęsti vidaus sienų kontrolę, kai tai pagrįsta konkrečia grėsme, nustatyta remiantis iš atskirų valstybių narių gautais pranešimais arba kita turima informacija, visų pirma rizikos vertinimu, jei vidaus sienų kontrolė pratęsiama ilgesniam nei šešių mėnesių laikotarpiui. Atsižvelgiant į politiškai opų tokio sprendimo, kuriuo reglamentuojama galimybė valstybėms narėms tam tikromis aplinkybėmis atnaujinti arba pratęsti vidaus sienų kontrolę, pobūdį, įgyvendinimo įgaliojimai priimti sprendimą turėtų būti suteikti Tarybai, kuri veiktų remdamasi Komisijos pasiūlymu. I ši sprendimą turėtų būti įtrauktos tinkamos poveikio švelninimo priemonės;
- (32) vertindama, ar valstybių narių vidaus sienų kontrolės atnaujinimas arba pratęsimas yra pagrįstas ir proporcingas, Taryba turėtų atsižvelgti į tai, ar yra galimybė taikyti kitas priemones, kuriomis būtų galima užtikrinti aukštą saugumo lygį teritorijoje, tokias kaip kompetentingų institucijų atliekami sugriežtinti patikrinimai vidaus pasienio zonose. Jei kontrolės pratęsimas nelaikomas pagrįstu ir proporcingu, Komisija turėtų vietoj to rekomenduoti taikyti kitas priemones, kurios laikomos tinkamesnėmis nustatytai grėsmei pašalinti;

- (33) naujo Šengeno erdvės apsaugos mechanizmo sukūrimas neturėtų daryti poveikio valstybių narių teisei iš anksto imtis vienašalių priemonių pagal reglamentą, kai to reikia atsižvelgiant į padėtį. Tačiau priėmus Sąjungos priemonę, ji turėtų tapti vieninteliu koordinuoto atsako į nustatytą grėsmę pagrindu;
- (34) siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi proporcingumo principo, Tarybos sprendimas turėtų būti priimtas ribotam, ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui, kuris Komisijos siūlymu gali būti reguliariai peržiūrimas, tol, kol manoma, kad grėsmė išlieka. Pradiniame sprendime turėtų būti įvertintas tikėtinas priimtų priemonių poveikis, įskaitant neigiamą šalutinį poveikį, siekiant nustatyti, ar vidaus sienų kontrolė yra pagrįsta, ar vietoj jų būtų galima veiksmingai taikyti mažiau ribojančias priemones. Vėlesniuose sprendimuose reikėtų atsižvelgti į nustatytos grėsmės raidą. Valstybės narės turėtų nedelsdamos pranešti Komisijai ir valstybėms narėms apie vidaus sienų kontrolės atnaujinimą pagal Tarybos sprendimą;
- (35) vidaus sienų kontrolę turėtų būti galima atnaujinti ir tada, kai išlieka didelių išorės sienų valdymo trūkumų, dėl kurių kyla pavojus bendram erdvės be vidaus sienų kontrolės veikimui. Laikotarpiai, kai valstybės narės įvedė sienų kontrolę skubos tvarka arba Tarybai priėmus sprendimą rekomenduoti ją atnaujinti, nes grėsmė daro poveikį **keliams** [...] valstybėms narėms, neturėtų būti įtraukti į dvejų metų laikotarpį, taikomą atnaujinant sienų kontrolę dėl didelių trūkumų prie išorės sienų;
- (36) vidaus sienų kontrolės atnaujinimas vienašaliais valstybių narių sprendimais arba Sąjungos lygmeniu turi didelių pasekmių Šengeno erdvės veikimui. Siekiant užtikrinti, kad bet koks sprendimas atnaujinti sienų kontrolę būtų priimamas tik kai būtina, kaip kraštutinė priemonė, sprendimas laikinai atnaujinti arba pratęsti sienų kontrolę turėtų būti grindžiamas bendrais kriterijais, pabrėžiant būtinumą ir proporcingumą. Pagal proporcingumo principą reikalaujama, kad atnaujinant vidaus sienų kontrolę būtų taikomos apsaugos priemonės, kurios ilgainiui griežtėja;
- (37) pirmiausia valstybės narės turėtų įvertinti vidaus sienų kontrolės tinkamumą, atsižvelgdamos į nustatytos didelės grėsmės pobūdį. Šiomis aplinkybėmis valstybės narės turėtų skirti ypatingą dėmesį ir įvertinti tikėtiną vidaus sienų kontrolės poveikį asmenų judėjimui erdvėje be vidaus sienų kontrolės ir pasienio regionų veikimui. Šis vertinimas turėtų būti pranešimo, kurį valstybės narės turi perduoti Komisijai, dalis. Jei vidaus sienų kontrolė dėl numatomų įvykių pratęsiama ilgesniam nei pradiniam šešių mėnesių laikotarpiui, valstybė narė taip pat turėtų įvertinti alternatyvių priemonių, kuriomis siekiama tų pačių tikslų kaip ir vidaus sienų kontrole, pavyzdžiui, proporcingų patikrinimų, [...] vykdomų **patikrinimų teritorijoje kontekste** [...] arba įgyvendinant Sąjungos teisėje numatytus policijos bendradarbiavimo būdus, **įskaitant** [...] galimybę taikyti perdavimo procedūrą **arba bendras su laikiniais kelionių apribojimais susijusias priemones**, tinkamumą;

- (38) siekiant apriboti žalingas vidaus sienų kontrolės atnaujinimo pasekmes, sprendimas atnaujinti vidaus sienų kontrolę prireikus turėtų būti priimamas kartu su poveikio švelninimo priemonėmis. Tarp jų turėtų būti priemonės, kuriomis užtikrinamas sklandus prekių ir transporto darbuotojų bei jūrinių tranzito valdymas, sukuriant „žaliuosius koridorius“. Be to, atsižvelgdamos į poreikį užtikrinti asmenų, kurių veikla gali būti labai svarbi tiekimo grandinei išsaugoti arba pagrindinėms paslaugoms teikti, judėjimą, valstybės narės taip pat turėtų taikyti galiojančias gaires dėl tarpvalstybinių darbuotojų⁴. Atsižvelgiant į tai, vidaus sienų kontrolės atnaujinimo taisyklėse turėtų būti atsižvelgiama į COVID-19 pandemijos metu priimtas gaires ir rekomendacijas, kaip tvirtą bendrosios rinkos saugumo priemonę, siekiant užtikrinti, kad valstybės narės, kai tikslinga, jas taikytų kaip poveikio švelninimo priemonės atnaujinus vidaus sienų kontrolę. Visų pirma turėtų būti nustatytos priemonės siekiant užtikrinti nenutrūkstamą bendrosios rinkos veikimą ir apsaugoti pasienio regionų ir „miestų dvynių“ interesus, įskaitant, pavyzdžiui, leidimus arba nukrypti leidžiančias nuostatas pasienio regionų gyventojams;
- (39) pranešimas, kurį turi pateikti valstybės narės, turėtų būti lemiamas vertinant, ar laikomasi laikino vidaus sienų kontrolės atnaujinimo kriterijų ir sąlygų. Siekdama užtikrinti, kad informaciją būtų galima palyginti, Komisija įgyvendinimo aktu turėtų patvirtinti pranešimo apie vidaus sienų kontrolės atnaujinimą šabloną. Valstybėms narėms turėtų būti suteikta teisė įslaptinti visą pranešime pateiktą informaciją arba jos dalį, nedarant poveikio tinkamų ir saugių [...] kanalų veikimui;
- (40) siekiant užtikrinti, kad vidaus sienų kontrolė [...] būtų krašutinė priemonė, taikoma tik tiek laiko, kiek būtina, ir siekiant sudaryti sąlygas įvertinti vidaus sienų kontrolės būtinumą ir proporcingumą šalinant numatomas grėsmes, valstybės narės turėtų parengti rizikos vertinimą ir pateikti jį Komisijai, jei reaguojant į numatomas grėsmes vidaus sienų kontrolė pratęsiamą ilgesniam nei pradiniam šešių mėnesių laikotarpiui. Valstybės narės visų pirma turi paaiškinti nustatytos didelės grėsmės mastą ir raidą, įskaitant tai, kiek laiko turėtų išlikti nustatyta didelė grėsmė ir kurie vidaus sienų ruožai gali būti paveikti, taip pat savo koordinavimo priemonės, taikomas su kitomis valstybėmis narėmis, kurioms tokios priemonės daro arba gali daryti poveikį;
- (41) Komisijai turėtų būti suteikta teisė prašyti papildomos informacijos remiantis gautu pranešimu, įskaitant informaciją apie rizikos vertinimą arba bendradarbiavimo ir koordinavimo su valstybėmis narėmis, kurioms daro poveikį planuojamas vidaus sienų kontrolės pratęsimas, priemonės. Jei pranešimas neatitinka būtiniausių reikalavimų, Komisija turėtų aptarti pranešimą su atitinkama valstybe nare ir paprašyti pateikti papildomos informacijos arba **paprašyti šios valstybės narės [...] papildyti savo pirmini [...] pranešimą;**

⁴ 2020/C 102 I/03.

- (42) siekiant užtikrinti pakankamą veiksmų, darančių poveikį kelionėms be vidaus sienų kontrolės, skaidrumą, valstybės narės taip pat turėtų informuoti Europos Parlamentą ir Tarybą apie pagrindinius elementus, susijusius su planuojamu sienų kontrolės atnaujinimu. Kai pagrįsta, valstybės narės taip pat gali įslaptinti tokią informaciją. Pagal Šengeno sienų kodekso 33 straipsnį Komisija kasmet turėtų pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai erdvės be vidaus sienų kontrolės veikimo ataskaitą (toliau – Šengeno erdvės padėties ataskaita), kurioje ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas neteisėtam trečiųjų šalių piliečių judėjimui, remiantis iš atitinkamų agentūrų gauta informacija ir atitinkamų informacinių sistemų duomenų analize. Joje taip pat turėtų būti įvertintas sienų kontrolės atnaujinimo būtinumas ir proporcingumas ataskaitoje aptariamam laikotarpiui. Į Šengeno erdvės padėties ataskaitą taip pat įtraukiami ataskaitų teikimo įpareigojimai pagal Šengeno vertinimo mechanizmo⁵ 20 straipsnį;
- (43) laikino vidaus sienų kontrolės atnaujinimo skubos tvarka arba šalinant numatomas grėsmes mechanizmas turėtų suteikti Komisijai galimybę organizuoti valstybių narių tarpusavio konsultacijas, taip pat ir bet kurios valstybės narės prašymu. **Šias konsultacijas Komisija turėtų organizuoti, kai to paprašo valstybė narė.** Į šį procesą turėtų būti įtrauktos atitinkamos Sąjungos agentūros, kad galėtų, kai tikslinga, pasidalyti savo patirtimi. Tokiose konsultacijose turėtų būti nagrinėjama vidaus sienų kontrolės vykdymo tvarka ir jos įgyvendinimo terminai, galimos poveikio švelninimo priemonės, taip pat galimybės [...] taikyti alternatyvias priemones. Jei Komisija arba valstybė narė pateikia nuomonę, kurioje išreiškiamas susirūpinimas dėl sienų kontrolės atnaujinimo, minėtos konsultacijos turėtų būti privalomos;

⁵ 2013 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1053/2013, kuriuo sukuriamas tikrinimo, kaip taikoma Šengeno *acquis*, vertinimo ir stebėsenos mechanizmas, ir panaikinamas 1998 m. rugsėjo 16 d. Vykdomojo komiteto sprendimas, įsteigiantis Šengeno įvertinimo ir įgyvendinimo nuolatinį komitetą (OL L 295, 2013 11 6, p. 27).

- (44) Komisija ir valstybės narės turėtų išsaugoti galimybę pareikšti susirūpinimą dėl valstybės narės sprendimo atnaujinti vidaus sienų kontrolę skubos tvarka arba šalinant numatomą grėsmę būtinumo ir proporcingumo. Jei vidaus sienų kontrolė atnaujinama ir pratęsiama dėl numatomų grėsmių ilgesniam nei [...] **dvylikos** mėnesių bendram laikotarpiui, turėtų būti reikalaujama, kad Komisija pateiktų nuomonę, kurioje būtų įvertintas tokios vidaus sienų kontrolės būtinumas ir proporcingumas. Jei valstybė narė mano, kad susidarė [...] **rimta** išskirtinė situacija, [...] pateisinanti tolesnį vidaus sienų kontrolės poreikį viršijant dvejų metų laikotarpį, **turėtų būti nustatytos papildomos apsaugos priemonės, susijusios su rizikos vertinimu, o pranešime turėtų būti, be kita ko, nurodytos priemonės, veiksmai, sąlygos ir tvarkaraštis, planuojami siekiant panaikinti vidaus sienų kontrolę.** Komisija turėtų pateikti **naują** [...] nuomonę. **Kai šioje nuomonėje pareiškiamas susirūpinimas dėl pratęsimo būtinumo ir proporcingumo, Komisija turėtų nepagrįstai nedelsdama priimti atitinkamai valstybei narei skirtą rekomendaciją, kurioje būtų nustatytos priemonės, veiksmai, sąlygos ir tvarkaraštis siekiant panaikinti vidaus sienų kontrolę. Jei valstybė narė mano, kad, atsižvelgiant į tebesitęsiančią grėsmę, šio papildomo 6 mėnesių laikotarpio nepakanka siekiant užtikrinti, kad būtų turima veiksmingų alternatyvių priemonių, ji turėtų nurodyti datą, kurią kontrolė bus panaikinta vėliausiai, užtikrindama suderinamumą su šioje dalyje nurodyto pranešimo turiniu arba, kai tinkama, atsižvelgdama į Komisijos rekomendaciją. Siekiant užtikrinti būtinumą ir proporcingumą, turėtų būti nustatyta, kad turi būti vykdoma reguliari peržiūra.** Tokia nuomonė nedaro poveikio vykdymo užtikrinimo priemonėms, įskaitant ieškinius dėl pažeidimo, kuriuos Komisija gali bet kada iškelti bet kuriai valstybei narei, nesilaikančiai savo įsipareigojimų pagal Sąjungos teisę. Jei nuomonė pateikiama, Komisija turėtų pradėti konsultacijas su atitinkamomis valstybėmis narėmis;
- (45) kad galėtų atlikti sprendimo dėl laikino vidaus sienų kontrolės atnaujinimo *post factum* analizę, valstybės narės, panaikinusios kontrolę, ir toliau turėtų būti įpareigos pateikti Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ataskaitą. Jeigu kontrolė vykdoma ilgą laiką, tokia ataskaita taip pat turėtų būti pateikiama praėjus dvylikai mėnesių, o vėliau, jei kontrolė tebevykdoma išimties tvarka – kasmet tol, kol ji vykdoma. Ataskaitoje visų pirma turėtų būti pateiktas pradinis ir tolesnis vertinimas dėl vidaus sienų kontrolės būtinumo ir vidaus sienų [...] kontrolės atnaujinimo kriterijų laikymosi. Komisija įgyvendinimo aktu turėtų priimti šabloną ir paskelbti jį internete;
- (46) įgyvendindamos šį reglamentą, valstybės narės nediskriminuoja asmenų dėl lyties, rasinės arba etninės kilmės, religijos arba tikėjimo, negalios, amžiaus arba lytinės orientacijos;

- (47) kompetentingos institucijos naudojami savo įgaliojimais atlikti patikrinimus teritorijoje ir taiko atitinkamas procedūras, visapusiškai laikydamosi Sąjungos teisėje nustatytų duomenų apsaugos taisyklių. Kompetentingoms nacionalinėms institucijoms šio reglamento tikslais tvarkant asmens duomenis atitinkamose taikymo srityse, taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 arba Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680;
- (48) šio reglamento tikslas – sustiprinti Šengeno erdvės veikimą. Šio tikslo valstybės narės negali pasiekti vienos. Todėl būtina iš dalies pakeisti bendrąsias taisykles, nustatytas Sąjungos lygiu. Taigi, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo, Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (49) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas. Kadangi šis reglamentas grindžiamas Šengeno *acquis*, remdamasi to protokolo 4 straipsniu, per šešis mėnesius po to, kai Taryba nusprendžia dėl šio reglamento, Danija turi nuspręsti, ar jį įtrauks į savo nacionalinę teisę;
- (50) šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2002/192/EB⁶. Todėl Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (51) Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*⁷, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB⁸ 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį;

⁶ 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20).

⁷ OL L 176, 1999 7 10, p. 36.

⁸ 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31).

- (52) Šveicarijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamoms Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*⁹, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB¹⁰ 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2008/146/EB¹¹ 3 straipsniu;
- (53) Lichtenšteino atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamoms Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*¹², kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2011/350/ES¹³ 3 straipsniu;
- (54) šiuo reglamentu nedaromas poveikis Direktyvos 2004/38/EB¹⁴ taikymui;
- (55) šiuo reglamentu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje;
- (56) todėl Reglamentas (ES) 2016/399 ir Direktyva 2008/115/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti,

⁹ OL L 53, 2008 2 27, p. 52.

¹⁰ 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31).

¹¹ 2008 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimas 2008/146/EB dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 53, 2008 2 27, p. 1).

¹² OL L 160, 2011 6 18, p. 21.

¹³ 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas 2011/350/ES dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su patikrinimų prie vidaus sienų panaikinimu ir asmenų judėjimu (OL L 160, 2011 6 18, p. 19).

¹⁴ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004 4 30, p. 77).

1 straipsnis

Reglamentas (ES) 2016/399 iš dalies keičiamas taip:

1) 2 straipsnis **iš dalies keičiamas** [...] taip:

a) 12 punktas pakeičiamas taip:

„12) sienų stebėjimas – sienų tarp **sienos** perėjimo punktų stebėjimas ir sienos perėjimo punktų **stebėjimas** ne nustatytomis jų darbo valandomis, įskaitant prevencines priemones, kuriomis siekiama **užkirsti kelią** [...] neteisėto sienos kirtimo ar patikrinimų kertant sieną vengimo atvejams **arba juos nustatyti**“;

b) įterpiami šie 27–30 punktai:

„27) migrantų instrumentalizavimas – [...] situacija, kai **trečioji šalis arba nevalstybinis subjektas** [...] skatina arba palengvina trečiųjų šalių piliečių judėjimą link išorės sienų [...] **arba į valstybę narę siekdami destabilizuoti** [...] Sąjungą arba valstybę narę, [...] **jei dėl tokių veiksmų** [...] gali kilti pavojus esminėms [...] **valstybės narės** funkcijoms, įskaitant [...] viešosios tvarkos palaikymą arba jos nacionalinio saugumo užtikrinimą;

„28) būtinos kelionės – kelionės, susijusios su esminėmis funkcijomis ar poreikiais [...], atsižvelgiant į taikytinus Sąjungos ir valstybių narių tarptautinius įsipareigojimus [...];

„29) nebūtinos kelionės – kelionės kitais nei būtinų kelionių tikslais;

„30) transporto mazgai – oro uostai, jūrų ar upių uostai, traukinių arba autobusų stotys **ir krovinių terminalai**“;

2) 5 straipsnis papildomas **šia** 4 dalimi:

„4. **Valstybės narės** gali, **visu pirma** migrantų instrumentalizavimo atveju **arba susidarius kitoms ekstremaliosioms situacijoms prie išorės sienos** [...], **laikinau uždaryti konkrečius** sienos perėjimo punktus, apie kuriuos pranešta pagal 1 dalį [...], arba **apriboti** jų darbo valandas, jei to reikia atsižvelgiant į aplinkybes.

Valstybės narės gali, visu pirma migrantų instrumentalizavimo atveju, [...] kai trečiųjų šalių piliečiai mėgina masiškai prasiveržti per sieną naudodami [...] smurtines priemones, [...] imtis būtinų priemonių [...] saugumui ir teisėtškai užtikrinti.

Visos **priemonės** [...] pagal pirmą **ir antrą** pastraipą įgyvendinamos proporcingai ir visapusiškai atsižvelgiant į teises, kurias turi šie asmenys:

- a) asmenys, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę;
- b) trečiųjų šalių piliečiai, kurie yra ilgalaikiai gyventojai pagal Tarybos direktyvą 2003/109/EB¹⁵, asmenys, turintys teisę gyventi šalyje pagal kitas Sąjungos teisės ar nacionalinės teisės priemones arba turintys nacionalines ilgalaikes vizas, taip pat jų atitinkami šeimos nariai;
- c) tarptautinės apsaugos prašantys trečiųjų šalių piliečiai.“;

3) 13 straipsnis pakeičiamas taip:

„13 straipsnis

Sienų stebėjimas

1. Svarbiausias sienų stebėjimo tikslas – **užkirsti kelią** [...] neteisėto sienos kirtimo atvejams [...] **arba juos nustatyti**, kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu ir imtis priemonių prieš asmenis, kurie neteisėtai kirta sieną. **Be to, sienų stebėjimas [...] padeda [...] didinti informuotumą apie padėtį ir atlikti rizikos vertinimus.**
Asmuo, kuris neteisėtai kirta sieną ir kuris neturi teisės pasilikti atitinkamos valstybės narės teritorijoje, sulaikomas ir jam taikomos procedūros laikantis Direktyvos 2008/115/EB.
2. Sienos apsaugos pareigūnai, vykdydami sienų stebėjimą, naudoja **visus būtinus išteklius, įskaitant** stacionarius arba mobilius dalinius.

Toks stebėjimas vykdomas taip, kad užkirstų kelią ir atgrasytų asmenis nuo neteisėto sienos kirtimo tarp sienos perėjimo punktų **arba** [...] bandymo išvengti patikrinimų sienos perėjimo punktuose.

¹⁵ 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso (OL L 16, 2004 1 23, p. 44).

3. Stebėjimą tarp sienos perėjimo punktų vykdo sienos apsaugos pareigūnai, kurių skaičius ir veiklos metodai pritaikomi atsižvelgiant į esamus ar numatomus pavojus ir grėsmes. Stebėjimas vykdomas dažnai ir netikėtai keičiant jo periodiškumą ir kitus metodus ar būdus, kad būtų veiksmingai **užkirstas kelias** neteisėtiems sienos kirtimo atvejams **arba jie būtų nustatyti** [...].
4. Stebėjimą vykdo stacionarūs ar mobilūs daliniai, kurie, vykdydami pareigas, patruliuoja arba dislokuojasi vietose, žinomose arba numanomose esant pažeidžiamomis, tokiu stebėjimu siekiant užkirsti kelią neteisėtam sienos kirtimui arba sulaukyti neteisėtai sieną kertančius **arba kirtusius** asmenis. Stebėjimas gali būti vykdomas ir techninėmis priemonėmis, įskaitant elektronines priemones, įrangą, [...] stebėjimo sistemas **ir, kai tinkama, visu rūšių stacionarią ir mobilią infrastruktūrą** [...].
5. [...] Valstybės narės [...] reikiamu mastu sustiprina sienų stebėjimą, kad būtų pašalinta padidėjusi grėsmė, **visu pirma kai jos susiduria su migrantų instrumentalizavimo atveju**. Visų pirma valstybės narės atitinkamai sustiprina išteklius ir technines priemones, kad užkirstų kelią [...] neteisėto **sienos** kirtimo **atvejams** [...].
[...].
6. Nedarant poveikio paramai, kurią [...] Agentūra gali teikti valstybėms narėms, tais atvejais, kai migrantai instrumentalizuojami, Agentūra gali atlikti pažeidžiamumo vertinimą, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1896¹⁶ 10 straipsnio 1 dalies c punkte ir 32 straipsnyje, kad atitinkamai valstybei narei būtų suteikta būtina parama.

Remdamasis tokio vertinimo ar kito susijusio pažeidžiamumo vertinimo rezultatais arba atitinkamam sienos ruožui nustatytu kritiniu poveikio lygiu, kaip tai suprantama Reglamento (ES) 2019/1896 35 straipsnio 1 dalies d punkte, [...] Agentūros vykdomasis direktorius pagal to reglamento 41 straipsnio 1 dalį teikia rekomendacijas bet kuriai susijusiai valstybei narei.

¹⁶ 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624 (OL L 295, 2019 11 14).

7. Komisija **gali** [...] priimti [...] **įgyvendinimo akta** [...] dėl [...] **bendru minimaliųjų sienų stebėjimo standartų. [...] Tais bendrais minimaliaisiais standartais atsižvelgiama i** [...] sienų rūšį, kiekvienam išorės sienos ruožui pagal Reglamento (ES) 2019/1896 34 straipsnį priskiriamą poveikio lygį ir kitus svarbius veiksnius, **pavyzdžiui, geografines ypatybes. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 38 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.**“;

- 4) V skyriaus antraštė pakeičiama taip: „Su išorės sienomis susijusios specialios priemonės“;

[...] įterpiamas šis straipsnis [...]:

„21a straipsnis

Kelionių į Europos Sąjungą apribojimai

1. Šis straipsnis taikomas susidarius situacijoms, kai **dėl** to, kad vienoje ar daugiau trečiųjų šalių esama epidemiją sukelti galinčios infekcinės ligos, kaip apibrėžta atitinkamuose Pasaulio sveikatos organizacijos dokumentuose, **kyla grėsmė visuomenės sveikatai**, jeigu Komisija, **laikydamasi** Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro **rekomendacijų ir [...] atsižvelgdama i kompetentingų nacionalinių institucijų pateiktą informaciją, nustato, [...] kad tokia grėsmė gali padaryti neigiamą poveikį erdvei be vidaus sienų kontrolės.**
2. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali priimti įgyvendinimo reglamentą, kuriame būtų numatyti laikini kelionių į valstybes nares apribojimai, **taikytini prie išorės sienų.**

[...] **Laikini kelionių apribojimai gali apimti atvykimo į valstybes nares apribojimus ir [...] minimalius laikinus su sveikata susijusius apribojimus,** kurie yra [...] būtini siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą erdvėje be vidaus sienų kontrolės, pavyzdžiui, testavimą, karantiną ir saviizoliaciją. **Laikini kelionių apribojimai turi būti proporcingi ir nediskriminaciniai. [...]**

Kai tai yra pagrįsta dėl visuomenės sveikatos priežasčių, valstybės narės gali patvirtinti griežtesnius, nei nustatyti įgyvendinimo reglamente, laikinus kelionių apribojimus, kurie būtų taikomi jų teritorijoje. Tokie griežtesni apribojimai turi būti proporcingi ir nediskriminaciniai. Griežtesnių apribojimų patvirtinimas neturi daryti neigiamo poveikio erdvės be vidaus sienų kontrolės veikimui.

3. Atvykimo apribojimai netaikomi šių kategorijų asmenims, neatsižvelgiant į jų kelionės tikslą:
- a) asmenims, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę;
 - b) trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, **kaip apibrėžta** [...] Direktyvoje 2003/109/EB, asmenims, turintiems teisę gyventi šalyje pagal kitas Sąjungos teisės ar nacionalinės teisės priemones arba turintiems nacionalines ilgalaikes vizas, taip pat jų atitinkamiems šeimos nariams.
4. Kai tinkama, [...] **2** dalyje nurodytame įgyvendinimo reglamente:
- a) **nustatomos** [...] geografinės vietovės arba trečiosios šalys, iš kurių [...] keliaujant gali būti taikomi apribojimai arba apribojimų išimtys, **ir apibrėžiama procedūra, pagal kurią būtų periodiškai peržiūrima** atitinkamų vietovių ar šalių padėtis **ir taikomi kelionių apribojimai**, remiantis objektyvia metodika ir kriterijais, įskaitant visų pirma epidemiologinę padėtį;
 - b) apibrėžiamos [...] asmenų, vykstančių į [...] būtinas keliones, kategorijos, kurioms turi būti netaikomi kelionėms taikytini [...] **atvykimo** apribojimai [...];
 - c) nustatomos sąlygos, kuriomis į būtinas keliones vykstantiems asmenims [...] gali būti taikomi kelionių apribojimai [...];
 - d) **nustatomi minimalūs laikini su sveikata susiję apribojimai, kurie gali būti taikomi 3 dalies a ir b punktuose nurodytiems asmenims;**

- e) nustatomos sąlygos, kuriomis [...] nebūtinos kelionės gali būti ribojamos arba joms gali būti taikomos apribojimų išimtys [...], įskaitant įrodymus, kurie turi būti pateikti išimčiai pagrįsti, ir sąlygas, susijusias su buvimo b punkte nurodytose vietovėse ar šalyse trukme ir pobūdžiu.

[...]

5. Į būtiną kelionę vykstančių asmenų [...] atvykimo apribojimai gali būti nustatomi tik išimties tvarka ir griežtai ribotam laikotarpiui, kol bus gauta pakankamai informacijos apie 1 dalyje nurodytą ligą arba naują jos atmainą ir kol Taryba nustatys ir patvirtins kitus tiems asmenims taikytinus su sveikata susijusius apribojimus, būtinus siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą.“;

- 5) 23 straipsnis pakeičiamas taip:

„23 straipsnis
[...]

Patikrinimai teritorijoje

Kontrolės prie vidaus sienų nebuvimas neturi įtakos:

- a) valstybių narių kompetentingų institucijų naudojimuisi policijos ar kitais viešaisiais įgaliojimais savo teritorijoje, be kita ko, savo vidaus pasienio zonose, kurie joms suteikti pagal nacionalinę teisę, jei naudojimasis tais įgaliojimais nėra lygiavertis patikrinimams kertant sieną. Naudojimasis įgaliojimais gali apimti, kai tinkama, stebėsenos ir priežiūros technologijų, paprastai naudojamų toje teritorijoje, naudojimą siekiant pašalinti grėsmes visuomenės saugumui ar viešajai tvarkai.

Kompetentingų institucijų naudojimasis savo įgaliojimais visų pirma [...] turi būti nelaikomas lygiavėrčiu patikrinimams kertant sieną, jei priemonės tenkina visas šias sąlygas:

- i) jų tikslas nėra sienų kontrolė;
- ii) jos yra pagrįstos bendra kompetentingų institucijų informacija ir patirtimi, susijusiomis su galimomis grėsmėmis visuomenės saugumui ar viešajai tvarkai, ir jomis visų pirma siekiama:
- kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu;
 - kovoti su [...] **nelegalia** migracija arba
 - sustabdyti epidemiją sukelti galinčios infekcinės ligos, **kuria [...] Komisija nustatė laikydamasi Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro rekomendacijų ir atsižvelgdama į [...] kompetentingų nacionalinių institucijų pateiktą informaciją**, plitimą;
- iii) jos yra organizuojamos ir vykdomos taip, kad jas galima aiškiai atskirti nuo sistemingų asmenų patikrinimų prie išorės sienų, įskaitant atvejus, kai jos vykdomos transporto mazguose arba tiesiogiai keleivinio **transporto** priemonėse ir kai jos yra grindžiamos rizikos **vertinimu** [...];
- iv) [...]
- b) valstybės narės galimybei atlikti asmenų [...] saugumo patikrinimus, kuriuos transporto mazguose pagal kiekvienos valstybės narės teisę atlieka kompetentingos institucijos **arba vežėjai** [...], jei tokie patikrinimai atliekami ir valstybėje narėje keliaujančių asmenų atžvilgiu;
- c) valstybės narės galimybei teisės aktais nustatyti prievolę turėti ar nešiotis dokumentus;
- d) valstybės narės galimybei teisės aktais nustatyti trečiųjų šalių piliečių prievolę pranešti apie savo buvimą jos teritorijoje **ir apgyvendinimo paslaugas teikiančių įstaigų vadovu [...] prievolę pasirūpinti, kad trečiųjų šalių piliečiai užpildytų ir pasirašytų registracijos korteles** pagal Konvencijos dėl Šengeno susitarimo, 1985 m. birželio 14 d. sudaryto tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos Vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo, įgyvendinimo (toliau – Šengeno konvencija) **atitinkamai 22 ir 45 straipsnių** nuostatas;
- e) asmenų, keliaujančių erdvėje be vidaus sienų kontrolės, patikrinimams saugumo tikslais atitinkamose duomenų bazėse, kuriuos pagal taikytiną teisę gali atlikti kompetentingos institucijos.“;

6) įterpiamas šis [...] straipsnis:

„23a straipsnis

Neteisėtai šalyje esančių trečiųjų šalių piliečių, sulaikytų [...] pasienio [...] zonoje, perdavimo procedūra

1. Šiame straipsnyje **nustatoma** [...] **neteisėtai šalyje esančio** trečiosios šalies piliečio, **sulaikyto** [...] **pasienio zonoje, kaip nurodyta 23 straipsnyje**, [...] perdavimo procedūra aplinkybėmis, kai tenkinamos [...] šios sąlygos:

[...]

[...]

a [...]) trečiosios šalies pilietis sulaikomas [...] kompetentingoms institucijoms vykdant [...] patikrinimus pagal [...] dvišalio bendradarbiavimo sistemą, [...] kurie gali visų pirma apimti bendrą policijos patruliavimą, kai valstybės narės susitaria taikyti tokią procedūrą toje dvišalio bendradarbiavimo sistemoje, ir

b [...]) remiantis informacija, kurią sulaikančiosios institucijos gali iš karto gauti, įskaitant atitinkamo asmens pareiškimus, pas jį rastus tapatybės, kelionės ar kitus dokumentus arba atitinkamose nacionalinėse ir Sąjungos duomenų bazėse atliktų paieškų rezultatus, yra aiškių požymių, kad **neteisėtai šalyje esantis** trečiosios šalies pilietis atvyko tiesiogiai iš kitos valstybės narės.

2. Valstybės narės kompetentingos institucijos, **[...] pasienio zonoje [...] sulaikiusios [...] neteisėtai šalyje esantį** trečiosios šalies pilietį, [...] gali nuspręsti nedelsiant perduoti tą asmenį valstybei narei, iš kurios jis atvyko arba siekė atvykti, XII priede nustatyta tvarka. **Toks perdavimas nedaro poveikio dvišaliams susitarimams ar nuostatoms, kaip nurodyta Direktyvos 2008/115/EB 6 straipsnio 3 dalyje.**

3. Jeigu **perduodančioji** valstybė narė taiko 2 dalyje nurodytą procedūrą [...], priimančioji valstybė narė XII priede nustatyta tvarka turi imtis visų būtinų priemonių atitinkamam trečiosios šalies piliečiui priimti. **Dėl praktinių sąlygų gali būti susitarta pagal dvišalio bendradarbiavimo sistema XII priede nustatyta tvarka.**

4. Nuo [vieni metai nuo šio reglamento įsigaliojimo], o vėliau – kasmet, valstybės narės pateikia Komisijai pagal XII priedo 3 punktą užregistruotus duomenis apie 1, 2 ir 3 dalių taikymą.“;

- 7) [...] 24 straipsnio [...] pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybės narės pašalina visas kliūtis sklandžiam eismo srautui sienos kirtimo keliais punktuose prie vidaus sienų, visų pirma greičio apribojimus, kurie nėra išimtinai pagrįsti kelių eismo saugumo poreikiais ar būtini norint panaudoti 23 straipsnio a punkte [...] nurodytas technologijas.“;

- 8) 25 straipsnis pakeičiamas taip:

„25 straipsnis

Laikino vidaus sienų kontrolės atnaujinimo arba pratęsimo bendroji sistema

1. Erdvėje be vidaus sienų kontrolės iškilus didelei grėsmei valstybės narės viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, ta valstybė narė išimties tvarka gali atnaujinti sienų kontrolę prie visų savo vidaus sienų arba konkrečiuose jų ruožuose.

Gali būti laikoma, kad didelė grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui kyla konkrečiai dėl:

- a) veiklos, susijusios su terorizmu ar organizuotu nusikalstamumu;
- b) didelio masto ekstremaliųjų visuomenės sveikatos situacijų;
- c) **išskirtinės** situacijos, kuriai būdingas didelio masto neteisėtas trečiųjų šalių piliečių judėjimas tarp valstybių narių, [...] **keliantis didelį spaudimą bendriems atsakingu nacionalinių tarnybų ištekliams ir pajėgumams, kaip matyti iš informacijos analizės ir visų turimų duomenų, iskaitant iš ES agentūrų gautus duomenis [...]**;
- d) didelio masto arba daug dėmesio sulaukiančių tarptautinių renginių [...].

2. Visais atvejais vidaus sienų kontrolė atnaujinama **tik** kaip krašutinė priemonė. Laikino [...] sienų kontrolės atnaujinimo mastas ir trukmė neviršija to, kas tikrai būtina siekiant reaguoti į nustatytą didelę grėsmę.

Sienų kontrolė pagal 25a ir 28 straipsnius gali būti įvesta tik tada, kai valstybė narė nustato, kad tokia priemonė yra būtina ir proporcinga atsižvelgiant į 26 straipsnio 1 dalyje nurodytus kriterijus, o jei tokia kontrolė pratęsiama – ir į 26 straipsnio 2 dalyje nurodytus kriterijus. Sienų kontrolė taip pat gali būti atnaujinta pagal 29 straipsnį, atsižvelgiant į 30 straipsnyje nurodytus kriterijus.

3. Jei ta pati grėsmė išlieka, vidaus sienų kontrolė gali būti pratęsta pagal 25a, 28 arba 29 straipsnius.

Laikoma, kad tokia pati grėsmė egzistuoja, jei valstybė narė sienų kontrolės pratęsimą grindžia išvada dėl besitęsiančios tos pačios grėsmės, dėl kurios pirmą kartą buvo atnaujinta sienų kontrolė.“;

- 9) po 25 straipsnio įterpiamas naujas 25a straipsnis:

„25a straipsnis

Taikytina procedūra, kai reikia imtis veiksmų dėl nenumatytų arba numatomų įvykių

1. Kai dėl nenumatytos didelės grėsmės viešajai tvarkai ar vidaus saugumui valstybėje narėje būtina nedelsiant imtis veiksmų, valstybė narė gali išimties tvarka nedelsdama atnaujinti vidaus sienų kontrolę.
2. Atnaujindama sienų kontrolę pagal 1 dalį, valstybė narė tuo pat metu praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie sienų kontrolės atnaujinimą pagal 27 straipsnio 1 dalį.
3. Pagal 1 dalį vidaus sienų kontrolė gali būti nedelsiant atnaujinta ne ilgesniam nei vieno mėnesio laikotarpiui. Jei didelė grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui išlieka ilgiau nei minėtą laikotarpį, valstybė narė gali pratęsti vidaus sienų kontrolę papildomiems laikotarpiams, tačiau bendra trukmė negali viršyti trijų mėnesių.
4. Jei valstybėje narėje numatoma didelė grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, valstybė narė apie tai praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms [...] pagal 27 straipsnio 1 dalį, likus ne mažiau kaip keturioms savaitėms iki planuojamo sienų kontrolės atnaujinimo arba **kuo greičiau**, [...] jei aplinkybės, dėl kurių reikia atnaujinti vidaus sienų kontrolę, paaiškėjo likus mažiau nei keturioms savaitėms iki planuojamo sienų kontrolės atnaujinimo.

5. [...] **Kai taikoma** 4 dalis ir nedarant poveikio 27a straipsnio 4 daliai, vidaus sienų kontrolė gali būti atnaujinta ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui. Jei didelė grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui išlieka ilgiau nei minėtą laikotarpį, valstybė narė gali pratęsti vidaus sienų kontrolę ne ilgesniems nei 6 mėnesių laikotarpiams, kurie gali būti pratęsti.

Apie bet kokią pratęsimą pranešama Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pagal 27 straipsnį ir laikantis 4 dalyje nurodytų terminų. Atsižvelgiant į 27a straipsnio 5 dalį, vidaus sienų kontrolės trukmė neviršija dvejų metų.

6. Į 5 dalyje nurodytą laikotarpį neįtraukiami 3 dalyje nurodyti laikotarpiai.“;

10) 26 straipsnis pakeičiamas taip:

„26 straipsnis

Laikino vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ir pratęsimo kriterijai

1. Siekdama nustatyti, ar vidaus sienų kontrolės atnaujinimas yra būtinas ir proporcingas pagal 25 straipsnio **2 dalį**, valstybė narė visų pirma **įvertina** [...]:
 - a) vidaus sienų kontrolės atnaujinimo priemonės tinkamumą, atsižvelgiant į nustatytos didelės grėsmės pobūdį ir visų pirma į tai, ar atnaujinus vidaus sienų kontrolę gali būti tinkamai pašalinta grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui;
 - b) tikėtiną tokios priemonės poveikį:
 - laisvam asmenų judėjimui erdvėje be vidaus sienų kontrolės ir
 - pasienio regionų veikimui, atsižvelgiant į tvirtus jų socialinius ir ekonominius ryšius.
2. Jei valstybė narė nusprendžia pratęsti vidaus sienų kontrolę pagal 25a straipsnio 5 dalį, ji taip pat išsamiai įvertina, ar tikslus, kurių siekiama pratęsiant vidaus sienų kontrolę, galima būtų pasiekti:
 - a) pasinaudojant alternatyviomis priemonėmis, pavyzdžiui, proporcingais patikrinimais, vykdomais [...] **patikrinimu teritorijoje** [...] kontekste, kaip nurodyta 23 straipsnio a punkte;

[...]

[...] b) [...] panaudojant Sąjungos teisėje numatytus policijos bendradarbiavimo **būdus, įskaitant 23a straipsnyje nurodytą procedūrą** [...];

[...] c) **taikant bendras priemones, susijusias su laikiniais kelionių į valstybes nares apribojimais, kaip nurodyta 21a straipsnio 2 dalyje.**

3. Jei vidaus sienų kontrolė atnaujinama arba pratęsiama, atitinkamos valstybės narės [...] užtikrina, kad kartu būtų taikomos tinkamos priemonės, kuriomis būtų sušvelnintas sienų kontrolės atnaujinimo poveikis asmenims ir prekių gabenimui, ypač daug dėmesio skiriant **tvirtiems socialiniams ir ekonominiams ryšiams tarp pasienio regionų ir i būtinas keliones vykstantiems asmenims**“;

11) 27 straipsnis pakeičiamas taip:

„27 straipsnis

Pranešimas apie laikiną vidaus sienų kontrolės atnaujinimą ir rizikos vertinimas

1. Valstybių narių pranešimuose apie vidaus sienų kontrolės atnaujinimą arba pratęsimą pateikiama ši informacija:
- a) siūlomo atnaujinimo priežastys, įskaitant visus svarbius duomenis apie įvykius, dėl kurių kilo didelė grėsmė valstybės viešajai tvarkai ar vidaus saugumui;
 - b) siūlomo atnaujinimo ar pratęsimo mastas, nurodant, kuriame konkrečiame vidaus sienos ruože ar ruožuose turi būti atnaujinta arba pratęsta sienų kontrolė;
 - c) nustatytų sienos perėjimo punktų pavadinimai;
 - d) planuojamo atnaujinimo ar pratęsimo data ir trukmė;
 - e) 26 straipsnio 1 dalyje, o pratęsimo atveju – 26 straipsnio 2 dalyje nurodytas [...] būtinumo ir proporcingumo **vertinimas**;
 - f) kai tinkama, priemonės, kurių turi imtis kitos valstybės narės.

Pranešimą gali kartu pateikti dvi ar daugiau valstybių narių.

Valstybės narės [...] pranešimą **pateikia** [...] **naudodamos** [...] šabloną, kurį nustato [...] ir [...] internete paskelbia Komisija. [...]

2. Jeigu sienų kontrolė vykdoma šešis mėnesius pagal 25a straipsnio **5** dalį, į bet koki paskesnę pranešimą dėl tokios kontrolės pratęsimo įtraukiamas rizikos vertinimas. Rizikos vertinime nurodomas nustatytos didelės grėsmės mastas ir tikėtina raida, įskaitant tai, kiek laiko turėtų išlikti nustatyta didelė grėsmė ir kurie vidaus sienų ruožai gali būti paveikti, taip pat pateikiama informacija apie koordinavimo priemones, taikomas su kitomis valstybėmis narėmis, kurioms tokios priemonės daro arba gali daryti poveikį.
3. Jei **valstybės narės** atnaujiną arba pratęsia sienų kontrolę [...] **dėl** 25 straipsnio 1 dalies **c**[...] punkte nurodytos **situacijos**, [...] vertinime, **kuri reikalaujama atlikti pagal šio straipsnio 1 dalies e punktą**, taip pat pateikiamas **rizikos vertinimas ir** informacija apie tokio neteisėto judėjimo mastą ir tendencijas, įskaitant visą informaciją, gautą iš atitinkamų ES agentūrų pagal jų atitinkamus įgaliojimus, ir atitinkamų informacinių sistemų duomenų analizę.
4. Komisijos prašymu atitinkama valstybė narė pateikia visą papildomą informaciją, įskaitant informaciją apie koordinavimo priemones, taikomas su valstybėmis narėmis, kurioms turi poveikį planuojamas vidaus sienų kontrolės pratęsimas, taip pat papildomą informaciją, reikalingą galimam 23 ir 23a straipsniuose nurodytų priemonių naudojimui įvertinti.
5. Valstybės narės, teikdamos pranešimą pagal 1 ar 2 dalį, prireikus ir laikydamosi nacionalinės teisės, gali nuspręsti įslaptinti visą pateiktą informaciją ar jos dalį.

Toks įslaptinimas neužkerta kelio kitoms valstybėms narėms, kurioms daro poveikį laikinas vidaus sienų kontrolės atnaujinimas, tinkamais ir saugiais [...] kanalais gauti informaciją.
6. **Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomas 1 dalies trečioje pastraipoje nurodytas šablonas. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 38 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.**“;

12) įterpiamas šis 27a straipsnis:

„27a straipsnis

Konsultacijos su valstybėmis narėmis ir Komisijos nuomonė

1. Gavusi pagal 27 straipsnio 1 dalį pateiktus pranešimus, Komisija gali **savo iniciatyva** nustatyti konsultacijų procesą [...], įskaitant bendrus valstybės narės, planuojančios atnaujinti arba pratęsti vidaus sienų kontrolę, ir kitų valstybių narių, ypač tų, kurioms tokios priemonės daro tiesioginį poveikį, bei atitinkamų Sąjungos agentūrų posėdžius, **arba turi** nustatyti tokį procesą **valstybės narės, kuriai padarytas tiesioginis poveikis, prašymu**.

Konsultacijų **tikslas** – **išnagrinėti** [...] visų pirma nustatytą grėsmę viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, numatomo sienų kontrolės atnaujinimo [...] **būtinumą ir proporcingumą**, atsižvelgiant į alternatyvių priemonių tinkamumą, taip pat valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimo atnaujinant sienų kontrolę įgyvendinimo užtikrinimo būdus.

Vidaus sienų kontrolę atnaujinti arba pratęsti planuojanti valstybė narė, vykdydama vidaus sienų kontrolę, kuo labiau atsižvelgia į tokių konsultacijų rezultatus.

2. Gavusios pranešimus apie vidaus sienų kontrolės atnaujinimą arba pratęsimą, Komisija arba bet kuri kita valstybė narė, nedarant poveikio SESV 72 straipsniui, **pateikia** nuomonę, jei, remiantis pranešime ir rizikos vertinime pateikta informacija, kai tinkama, arba bet kokia papildoma informacija, joms kyla abejonių dėl planuojamo vidaus sienų kontrolės atnaujinimo arba pratęsimo būtinumo ar proporcingumo.
3. Gavusi pranešimus apie vidaus sienų kontrolės pratęsimą pagal 25a straipsnio 4 dalį, dėl kurio vidaus sienų kontrolės pratęsimo bendras laikotarpis siekia iš viso **dvylika** [...] mėnesių, Komisija pateikia nuomonę dėl tokios vidaus sienų kontrolės būtinumo ir proporcingumo. **Komisijos nuomonėje, kai tinkama, pateikiamos rekomendacijos dėl valstybių narių bendradarbiavimo gerinimo siekiant apriboti vidaus sienų kontrolės poveikį ir padėti mažinti tebesitęsiančią grėsmę.**

4. Kai pateikiama 2 arba 3 dalyje nurodyta nuomonė, Komisija [...] **nustato** konsultacijų procesą nuomonei aptarti su valstybėmis narėmis.[...]
5. Jei valstybė narė mano, kad susidarė [...] **rimta** išskirtinė situacija[...], **susijusi su tebesitiesiančia grėsme** ir pateisinanti tolesnį vidaus sienų kontrolės poreikį viršijant **25a straipsnio 5 dalyje** nurodytą maksimalų laikotarpį, ji **ne vėliau kaip likus keturioms savaitėms iki planuojamo [...] pratesimo** praneša Komisijai **ir kitoms valstybėms narėms apie savo ketinimą pratesti savo vidaus sienų kontrolę papildomam ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui** [...].

Naujame pranešime, **atsižvelgiant į Komisijos nuomonę, pateikta pagal 3 dalį, pateikiamas rizikos vertinimas vadovaujantis 27 straipsniu**[...]:

- pagrindžiama tebesitiesianti grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui [...];
- **pagrindžiama, kad grėsmei pašalinti skirtos alternatyvios priemonės pranešimo pateikimo metu yra laikomos arba buvo pripažintos neveiksmingomis;**
- **nurodomos poveikio švelninimo priemonės, kurias numatoma taikyti kartu su kontrole;**
- **be kita ko, kai tinkama, nurodomos priemonės, veiksmai, sąlygos ir tvarkaraštis, planuojami siekiant panaikinti vidaus sienų kontrolę.**

Per tris mėnesius nuo šio pranešimo gavimo Komisija pateikia **naują** [...] nuomonę. **Kai šioje nuomonėje išreiškiamas susirūpinimas dėl pratesimo būtinumo ir proporcingumo, Komisija nepagrįstai nedelsdama priima atitinkamai valstybei narei skirtą rekomendaciją, kurioje būtų nustatytos priemonės, veiksmai, sąlygos ir tvarkaraštis siekiant panaikinti vidaus sienų kontrolę.**

Gavusi pranešimą, Komisija gali savo iniciatyva nustatyti konsultacijų procesą arba turi nustatyti tokį procesą valstybės narės, kuriai daromas tiesioginis poveikis, prašymu pagal 1 dalį.

Jei valstybė narė mano, kad, atsižvelgiant į tebesitęsiančią grėsmę, šio papildomo 6 mėnesių laikotarpio nepakanka siekiant užtikrinti, kad būtų turima veiksmingu alternatyvių priemonių, ji nurodo datą, kurią kontrolė bus panaikinta vėliausiai, užtikrinama suderinamumą su šioje dalyje nurodyto pranešimo turiniu arba, kai tinkama, atsižvelgdama į Komisijos rekomendaciją. Priimant šį sprendimą visapusiškai laikomasi būtinumo ir proporcingumo principu. Iki vidaus sienų kontrolės panaikinimo dienos atitinkama valstybė narė reguliariai teikia šioje dalyje nurodytą rizikos vertinimą.“;

13) 28 straipsnis pakeičiamas taip:

28 straipsnis

Konkretus mechanizmas, kai dėl didelės grėsmės viešajai tvarkai ar vidaus saugumui kyla pavojus bendram erdvės be vidaus sienų kontrolės veikimui

1. Jei Komisija nustato, kad ta pati didelė grėsmė vidaus saugumui ar viešajai tvarkai daro poveikį [...] **kelioms** valstybėms narėms ir dėl to kelia pavojų bendram erdvės be vidaus sienų **kontrolės** veikimui, ji gali pateikti pasiūlymą Tarybai priimti įgyvendinimo sprendimą, kuriuo valstybėms narėms leidžiama atnaujinti sienų kontrolę, **įskaitant tinkamas poveikio švelninimo priemones, kurios turi būti nustatytos nacionaliniu ir ES lygmeniu**, jei **21a**, 23 ir 23a straipsniuose nurodytų turimų priemonių nepakanka grėsmei pašalinti. **Valstybės narės gali paprašyti Komisijos pateikti tokį pasiūlymą Tarybai.**
2. Sprendimas apima ne ilgesnį kaip šešių mėnesių laikotarpį ir, Komisijai pasiūlius, gali būti pratęstas tolesniems ne ilgesniems kaip šešių mėnesių laikotarpiams, kol grėsmė išlieka, atsižvelgiant į 5 dalyje nurodytą peržiūrą.
3. Kai valstybės narės atnaujina arba pratęsia sienų kontrolę dėl 1 dalyje nurodytos grėsmės, ši kontrolė nuo Tarybos sprendimo įsigaliojimo dienos grindžiama šiuo sprendimu.
4. [...]
5. Komisija **reguliariai** peržiūri nustatytos grėsmės raidą ir priemonių, patvirtintų pagal 1 dalyje nurodytą Tarybos sprendimą, poveikį, kad įvertintų, ar priemonės tebėra pagrįstos.

6. Valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms Taryboje apie sienų kontrolės atnaujinimą pagal 1 dalyje nurodytą sprendimą.
7. [...] **Valstybės narės gali imtis** kitų 23 ir 23a straipsniuose nurodytų priemonių, galinčių papildyti vidaus sienų kontrolę [...]. **Komisija į tai atsižvelgia atlikdama 5 dalyje nurodytą peržiūrą.**“;

14) 31 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 31 straipsnis tampa 1 dalimi;
- b) įterpiamos šios 2 **ir 3 dalys**:

„2. Kai valstybė narė praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie sienų kontrolės atnaujinimą pagal 27 straipsnio 1 dalį, ji tuo pačiu metu pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šią informaciją:

- a) [...] **[...] atnaujinimo mastą, nurodant, kuriame konkrečiame vidaus sienos ruože ar ruožuose turi būti atnaujinta sienų kontrolė;**
- b) [...] atnaujinimo priežastis;
- c) nustatytų sienos perėjimo punktų pavadinimus;
- d) planuojamo atnaujinimo datą ir trukmę;
- e) kai tinkama, priemonės, kurių turi imtis kita valstybė narė.

3. Valstybės narės neprivalo pateikti visos 2 dalyje nurodytos informacijos tais atvejais, kai tai pateisinama dėl visuomenės saugumo priežasčių **arba vykdomu tyrimų konfidencialumo.**

Valstybės narės gali įslaptinti teikiamą informaciją pagal 27 straipsnio **5** dalį.

Toks informacijos įslaptinimas nedaro poveikio Komisijos turimai galimybei pateikti šią informaciją Europos Parlamentui. Pagal šį straipsnį Europos Parlamentui perduodamos informacijos ir dokumentų perdavimas ir tvarkymas turi atitikti įslaptintos informacijos perdavimo ir tvarkymo taisykles, kurios taikomos Europos Parlamentui ir Komisijai keičiantis tokio pobūdžio informacija.“;

15) 33 straipsnis pakeičiamas taip:

„33 straipsnis
Vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ataskaita

1. Per keturias savaites nuo vidaus sienų kontrolės panaikinimo vidaus sienų kontrolę vykdžiusios valstybės narės pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ir, kai taikytina, pratęsimo ataskaitą.
2. Nedarant poveikio 1 daliai, kai sienų kontrolė pratęsiama pagal 25a straipsnio 5 dalį, atitinkama valstybė narė, pasibaigus dvylikai mėnesių ir vėliau – kas dvylika mėnesių, jei sienų kontrolė tęsiama išimties tvarka, pateikia ataskaitą.
3. Ataskaitoje visų pirma pateikiamas sienų kontrolės būtinumo ir 26 straipsnyje nurodytų kriterijų laikymosi, patikrinimų vykdymo, praktinio bendradarbiavimo su kaimyninėmis valstybėmis narėmis, dėl to atsiradusio poveikio asmenų judėjimui, visų pirma pasienio regionuose, vidaus sienų kontrolės atnaujinimo veiksmingumo pradinis ir tolesnis įvertinimas, įskaitant sienų kontrolės atnaujinimo proporcingumo *ex post* įvertinimą.
4. Komisija patvirtina vienodą tokios ataskaitos formą, **kuri turi būti nustatyta įgyvendinimo aktu**, ir paskelbia ją internete. **Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 38 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.**
5. Komisija gali paskelbti nuomonę dėl to laikino vidaus sienos, sienų arba jų ruožų kontrolės atnaujinimo *ex post* įvertinimo.
6. Komisija bent kartą per metus Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia erdvės be vidaus sienų kontrolės veikimo ataskaitą (toliau – Šengeno erdvės padėties ataskaita). Ataskaitoje pateikiamas visų atitinkamais metais priimtų sprendimų atnaujinti vidaus sienų kontrolę sąrašas. Joje taip pat įvertinamas sienų kontrolės atnaujinimo **ir pratęsimo** ataskaitoje aptariamam laikotarpiui būtinumas ir proporcingumas **ir** pateikiama informacija apie tendencijas [...] erdvėje **be vidaus sienų kontrolės**, susijusias su neleistinu trečiųjų šalių piliečių judėjimu, atsižvelgiant į atitinkamų Sąjungos agentūrų turimą informaciją **ir** atitinkamų informacinių sistemų duomenų analizę. [...]“;

16) 39 straipsnio 1 dalis papildoma šiuo h punktu:

„h) [...] zonas, kurios laikomos [...] pasienio regionais, ir visus atitinkamus jų pakeitimus.“;

17) įterpiamas šis 42b straipsnis:

*„42b straipsnis
Pranešimas apie pasienio regionus*

Ne vėliau kaip praėjus **šešiams** [...] mėnesiams nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos, **bendras vidaus sienas turinčios** valstybės narės, **glaudžiai bendradarbiaudamos, nustato** [...] zonas savo teritorijoje, kurios laikomos [...] pasienio regionais, **atsižvelgdamos į tvirtus jų socialinius ir ekonominius ryšius, ir apie tai praneša Komisijai.**

Valstybės narės taip pat informuoja Komisiją apie visus atitinkamus jų pakeitimus.“

[...]

„XI PRIEDAS

[...]

[...]“;

[...]18) įterpiamas naujas XII priedas:

„XII priedas

A DALIS

Neteisėtai šalyje esančių trečiųjų šalių piliečių, [...] sulaikytų [...] pasienio [...] zonose, perdavimo procedūra

1. [...] Sprendimai **dėl perdavimo [...] pagal 23a straipsnio 2 dalį** priimami naudojant B dalyje pateiktą standartinį blanką, kurį užpildo kompetentinga nacionalinė institucija. Jie įsigalioja nedelsiant.
2. Užpildytas standartinis blankas įteikiamas atitinkamam trečiosios šalies piliečiui, o jis patvirtina sprendimo **dėl perdavimo** gavimą pasirašydamas blanką, ir jam įteikiama pasirašyto blanko kopija.

Jeigu trečiosios šalies pilietis atsisako pasirašyti standartinį blanką, kompetentinga institucija pažymi apie šį atsisakymą blanko skiltyje „Pastabos“.

3. Sprendimą [...] **dėl perdavimo** priimančios nacionalinės institucijos registruoja šiuos duomenis:
 - a) atitinkamo trečiosios šalies piliečio tapatybę ir pilietybę, jei jas galima nustatyti,
 - b) asmens tapatybės dokumento, jei toks yra, duomenis,
 - c) jei turima, visų dokumentų ar duomenų, susijusių su atitinkamo trečiosios šalies piliečio tapatybe ar pilietybe, kopijas kartu su atitinkamomis nacionalinėmis ir Sąjungos duomenų bazėmis,
 - d) **perdavimo** [...] pagrindus,
 - e) **perdavimo** [...] datą,
 - f) **priimančiąją** valstybę narę [...].

4. Sprendimą [...] **dėl perdavimo** priimančios nacionalinės institucijos [...] **kasmet informuoja Komisiją apie kitoms valstybėms narėms perduotų asmenų skaičių, nurodydamos valstybę (-es) narę (-es), kuriai (-ioms) perduoti asmenys, ir sulaikytų trečiųjų šalių piliečių pilietybę, jei tokios informacijos turima.**
- [...]
5. **Trečiųjų šalių piliečiai**, [...] **kuriems taikomas sprendimas dėl perdavimo**, [...] turi teisę apskusti tą sprendimą. Skundai **dėl sprendimo dėl perdavimo** nagrinėjami pagal nacionalinę teisę. Be to, trečiosios šalies piliečiui kalba, kurią jis supranta, arba, kaip pagrįstai manoma, turėtų suprasti, raštu nurodomi kontaktiniai centrai, kuriuose galima gauti informacijos apie atstovus, kompetentingus pagal nacionalinę teisę veikti trečiosios šalies piliečio vardu. Tokio skundo padavimas sprendimo vykdymo nesustabdo.
6. Pagal nacionalinę teisę įgaliotos institucijos užtikrina, kad trečiosios šalies pilietis, kurio atžvilgiu priimtas sprendimas dėl [...] **perdavimo**, būtų **pagal dvišalio bendradarbiavimo sistema, kaip nurodyta 23a straipsnio 1 dalies a punkte**, nedelsiant ir ne vėliau kaip per 24 valandas perduotas **priimančiosios** [...] valstybės narės kompetentingoms institucijoms. Tuo tikslu **priimančiosios** [...] valstybės narės pagal nacionalinę teisę įgaliotos institucijos bendradarbiauja su **perduodančiosios** valstybės narės institucijomis.
7. Jei trečiosios šalies pilietį, kurio atžvilgiu priimtas 1 dalyje nurodytas sprendimas, prie sienos atvežė vežėjas, [...] atsakinga **institucija** [...] gali:
- a) nurodyti vežėjui **pagal nacionalinę teisę** pasirūpinti trečiosios šalies piliečiu ir nedelsiant nuvežti jį į **priimančiąją** valstybę narę [...];
 - b) laukiant tolesnio vežimo, imtis atitinkamų priemonių laikantis nacionalinės teisės ir atsižvelgiant į vietos aplinkybes, kad būtų užkirstas kelias trečiųjų šalių piliečių, kuriems buvo **taikomas sprendimas dėl perdavimo** [...], [...] **pasislėpimui**.

B DALIS

Neteisėtai šalyje esančių trečiųjų šalių piliečių, [...] sulaikytų [...] pasienio **zonose**, perdavimo standartinis blankas

Valstybės pavadinimas

Valstybės logotipas (įstaigos pavadinimas)

_____ (¹)

PERDAVIMO PRIE VIDAUS SIENOS PROCEDŪRA

_____ (data) _____ (laikas) _____ (vieta – nurodyti netoliese esančios vidaus sienos rūšį arba kitą svarbią informaciją, susijusią su sulaikymu **pagal 23a straipsnį** [...])

Mums, toliau pasirašiusiems, _____
prisistatė:

Asmens duomenys (jei žinomi)

Pavardė _____ Vardas _____

Gimimo data _____ Gimimo vieta _____
Lytis _____

Pilietybė _____ Gyvenamoji vieta _____

Asmens tapatybės dokumento rūšis _____
numeris _____

Išduotas _____ (vieta)
_____ (data)

Vizos numeris, jei yra _____ rūšis _____
išdavė _____

Galioja nuo _____ iki _____

Galiojimo laikotarpis: _____ dienų _____

Asmuo, atvykęs _____ (nurodyti transporto rūšį, pvz., skrydžio numerį) iš _____, šiuo raštu informuojamas, kad jis [...] bus perduotas į _____ remiantis **Šengeno sienų kodekso 23a straipsniu** [...]:

[...] Pagrindai [...], nurodant, kad asmuo neturi teisės būti valstybėje narėje:

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

Pastabos

☐ Suinteresuotasis asmuo atsisakė pasirašyti blanką.

Suinteresuotasis asmuo [...] Atsakingos institucijos [...]

Suinteresuotasis asmuo gali apskųsti perdavimą [...], kaip numatyta nacionalinėje teisėje. Suinteresuotasis asmuo gauna šio dokumento kopiją (*kiekviena valstybė privalo pateikti nuorodas į teisę apskųsti reglamentuojančius nacionalinius teisės aktus ir tvarką*).

2 straipsnis

Direktyvos 2008/115/EB pakeitimas

1. Direktyvos 2008/115/EB 6 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

- „3. Valstybės narės gali nepriimti sprendimo grąžinti jų teritorijoje neteisėtai esantį trečiosios šalies pilietį, jei atitinkamą trečiosios šalies pilietį kita valstybė narė atsiima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399* 23a straipsnyje nustatyta tvarka arba pagal dvišalius susitarimus ar nuostatas.

Valstybė narė, kuri priėmė atitinkamą trečiosios šalies pilietį pagal pirmą pastraipą, priima sprendimą grąžinti pagal 1 dalį. Tokiais atvejais pirmoje pastraipoje nustatyta leidžianti nukrypti nuostata netaikoma, **išskyrus 6 straipsnio 2 dalyje nustatytą nukrypti leidžiančią nuostatą.**

Valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai apie visus esamus, iš dalies pakeistus arba naujus dvišalius susitarimus ar nuostatas.“

- * 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (OL L 077, 2016 3 23, p. 1).

3 straipsnis

Direktyvos 2008/115/EB pakeitimo perkėlimas į nacionalinę teisę

[...] Valstybės narės ne vėliau kaip praėjus [...] **12** mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi 2 straipsnio. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Tas nuostatas jos taiko praėjus [...] **12** mėnesių nuo įsigaliojimo.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šio reglamento 2 straipsnį arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

4 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Tačiau 1 straipsnio 6 punktas taikomas nuo [data, nuo kurios valstybėse narėse pradedami taikyti 2 straipsnyje numatyti pakeitimai].

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.
